

WTEDY SPEŁNIMY NASZĄ POWINNOŚĆ,

KIEDY ZDOBĘDZIEMY DLA "GŁOSU" 2.000 PRENUMERATORÓW.

GŁOS POLSKI

Diario oficial de la Colectividad Polaca

Administracja czynna w dniu powszednie od g. 9-ej rano do 7-ej.

Redaktor przyjmuje od godz. 8-ej do 8-ej wiecz.

Wszystkie ogłoszenia drobne, jako to: poszukiwania krewnych, znalezienie pracy, wynajęcie i poszukiwanie mieszkań, pensje — podajemy dla członków Polskich Towarzystw — b e z p l a t i t o .

Redakcja i Administracja **BUENOS AIRES, CALLE SAN JOSE 1451.**
U. T. 23 Buen Orden 7947.
Oddział Administracji na Retiro: Leandro N. Alem 484, w lokalu Patronatu Polskiego, Telef. (Retiro) 31 — 6112.

Wartunki prenumeraty dziennika: Rocznie 20 pesów, półrocznie \$ 12.—, kwartalnie \$ 6.—, miesięczna \$ 2.—.
Warunki prenumeraty tygodnika: Rocznie \$ 5.—, półrocznie \$ 3.—, kwartalnie \$ 1.50.—
Dla członków Federacji „Dom Polski” cena o 25 proc. niższa.

R o k X I I

BUENOS AIRES SOBOTA, 30 WRZEŚNIA 1933 r.

CENA NUMERU 10 CENT.

Nr. 820

Dwa miesiące.. Van der Lubbe przyznał się do podpalenia Reichstagu

Kiedy przed dwoma miesiącami, na prośbę Federacji, wszedł do redakcji „Głosu Polskiego”, uczynił to w przeświadczeniu, że nawet krótki okres daniny człowieka przejeźdnego, ożywił jego dobrą wolę, może odbić się dodatnio, zarówno na egzystencji indywidualnej, jak i na interesach organizacyjnych Federacji, dla której, jak dla każdej organizacji, dopływ świeżej, a choćby „sezonowej” siły jest zawsze pożyteczny.

Przytym, jak to słusznie zaznaczył Marszałek Raczkiewicz, wzięcie pisma związkowego jest nieodzownym warunkiem dla rozwoju, a nawet dla istnienia Organizacji Centralnej.
Wnioś, że kryzys ogólny odbił się też i na trudnościach finansowych polskich stowarzyszeń, i dlatego, tymbarziejże uważaliśmy, że Federacja nie powinna do swego organu prasowego dokładać, obciążenia do naprawy finansów nie umieliśmy szukać na linii, tak znanej, opierania się wyłącznie na płatnych ogłoszeniach; przede wszystkim punkt ciężkości na samą treść „Głosu”, starając się o jego pożyteczność.

Jeżeli nawet dziś „Głos” istotnie powiększył rubrykę ogłoszeń, to zawdzięcza on wzrost tej rubryki ekonomicznej, więcej pożyteczności, niż zabiegom o ten, czy inny „anonim”.
Zadaniem sześciu - stronnicowego przeszliśmy na osiem stron, nie tylko zwiększając miejsce poświęcone na ogłoszenia.
Jedni chwalili o dorobek treści, rzucanej na łamy „Głosu”, inni niegdy dwa miesiące, nie mając jest rzeczą oceną tej treści.
Dla siebie samego mam przeświadczenie, że włożyłem w rzecz publiczną dużo myśli własnej, a jeszcze więcej troski o podobnie myśli czytelnika, o pojęcie go do czynu zbiorowego czy indywidualnego mającego na celu dobro emigranta, utrzymanie serdecznego stosunku Wychodźstwa do Ojczyzny, a tym samym „służbę” dla Polski.

Liczne listy czytelników, serdeczne echo, które znalazł „Głos” w polskiej związkowej emigracji, korespondencje i użytkowniki naszej: „Wolnej Trybuny” przez czytelników, pozwalają przyznać, że wielka ilość emigrantów polskich naprawdę zechciała „Głosu” w obecnej dobie jego rozwoju, za pismo „swoje” „nasze”, które nie tylko oficjalnie, ale realnie, rzeczywiście reprezentuje opinie zbiorową.

Niez znaczenia jest też fakt, że społeczne stanowisko naszego organu zdobyło sobie uznanie i poparcie moralne u czynników reprezentatywnych Państwa Polskiego.

Zarówno wypowiedzenia się Marszałka Smatki, jak stanowiska Pana Receptypospolicitej wyrażone w liście do redakcji, w przebiegu naszego znanie dla kierunku, formy i opinii publikowania „Głosu” Polskiego.

To też w chwili, kiedy zmuszony obowiązkami pracy zawodowej, opuszczam redakcję, mam nadzieję prawo powiedzieć sobie, że opuszczenie pisma dobre, potrzebne, prawdziwie polskie, które dzieło nie jest dla nikogo ciężarem, a dla wielu nieodzownym przyjściem.

Nie bójmy się, że ta, czy inna myśl zawarta w piśmie może być „atrudna” dla niewyrobionego czytelnika. Każda myśl jest jasna, lub frazologią ułatwienia, czy „uprzystępnienia” trochę przez nas podawanych.

Przez okres dwumiesięczny, „Głos” odniósł jeszcze jedno zwycięstwo moralne: pomimo wszystko i niezależnie od niego, lub w jego obronę, brutalnych i nieuczciwych form ataków na pismo ze strony niektórych „Głosu”, ani razu nie poniżył się do odpowiedzi na tego typu zaczepki.

W kwestjach społecznych, w sprawach publicznych odpowiedział, a nawet atakował w niektórych wybitnie, w kwestjach o których nie zabrał się głosu.

Nie przeszkadza to, że, przed przybyciem do Buenos Aires, na prośbę nie przyszedłem, że może istnieć gdzieś, w jakimkolwiek państwie, z jakim spotkałem się na tutejszym gruncie.
Jako redaktor pisma, które pomimo tego typu „naganek”,

Lipsk, 29 — Van der Lubbe przyznał się, że podpalił reichstag.

Zeznanie to złożył dziś rano na przesłuchaniu w odpowiedzi na postawione mu przez sędziego zapytanie.

Lipsk, 29 — Przyznanie się Van der Lubbe, iż on jest autorem podpalenia reichstagu (parlamentu niemieckiego) otrzymano po przesłuchaniu całego szeregu świadków.

Sędzia wówczas wezwał Van der Lubbe, by zeznał. Ten wstąpił z miejsca, zaznaczył, że gotów jest złożyć zeznanie w sprawie pożaru.

Natychmiast sędzia Buenger zapytał go: „Czy pan jesteś sprawcą pożaru reichstagu w dniu 27 lutego? Czy pan przyznaje się do winy?”

Lubbe głośno odpowiedział: „Tak”.

Na dalsze pytania, gdy sędzia szukał potwierdzenia przez oskarżonego szczegółów podanych w śledztwie oskarżony już nie dawał odpowiedzi i tak stanowej formie, chociaż nie zaprzeczał niczemu.

ODCZYTANIE PROTOKOŁU ZE ŚLEDZTWA

W jaki sposób Lubbe podpalił reichstag

Lipsk, 29 — Przed trybunałem odczytano protokół ze zeznań Van der Lubbe podczas śledztwa.

Oświadcza on tam, że wspiął się po murze i wybił szybę w restauracji reichstagu i w ten sposób dostał się na pierwsze piętro. Tam zapalił zapalniczkę i rzucił ją na stół, bo go piekła w palce.

Następnie podpalec wyszedł przez drzwi, które prowadzą do galerii i tam podpalił zasłony przy drzwiach. Następnie skierował się do galerii marmurowej, pokrytej grubymi kobiercami i szedł na dół po schodach parując się dokoła.

Następnie powrócił na galerię, zjadł marynarke, kanizelkę i koszulę. Tam podpalił koszulę i wrócił do restauracji. Tutaj w

bufecie podpalił obrus jednego stołu a potem przenosił kawały palącego się obrusa do przylegających ubiakuje kelnerów.

Lubbe uważnie przysłuchiwał się opisowi pożaru reichstagu. Następnie podpalec skierował się do umywalni, gdzie podpalił ręczniki a następnie chodnik w małej galerii, przylegającej do sali posiedzeń. Czy podpalił w słone przy drzwiach do sali ob-

KRWAWA MANIFESTACJA W HAWANIE

Hawana, 29 — Zakończono zabitych i 11 rannych z powodu strzelano, jakie wojsko oddało do demonstrantów komunistycznych biurocharyzmu przy stawianiu obelisku, na cześć studenta Julio Antonio Mello.

J. A. Mello, jako przewodnik komunistyczny zabitym został w Meksyku w roku 1929, a przed jego niedawno sprowadzono do Hawany.

Gdy wojsko chciało rozwiązać pochód, nastąpiło ogromne zamieszanie wśród manifestantów. Żołnierze ustawieni wzdłuż pochodu, opuszcili swe stanowiska i zaczęli strzelać do maszerujących, mrużąc ich do cofania się następnie wyrywali im standardy i je niszczyli.

Potem kierując się ku obeliskowi, który znajduje się w budowie, a w którym mają spocząć prochy Mello, amulsi robotników

SZWAJCARJĄ WYPOWIADA UMOWĘ LONDYŃSKĄ

Genewa, 29 — Szwajcarzy wypowiedzieli umowę faryfoga zawartą w Londynie w czasie światowej konferencji ekonomicznej. Jest to już piąty wypadek usunienia się państwa od państwa od wspomnianej umowy.

ARGENTYNA NIESTAŁYM CZŁONKIEM LIGI NARODÓW

Genewa, 29 — Ze słów upoważnionych informacja, że Argentyna wybrała zostanie członkiem nie-

stałym w radzie Ligi Narodów i to w poniedziałek, nawet i w tym wypadku, gdyby delegacja argentyńska nie przybyła przed tym terminem.

POWTÓRNE TRZESIENIE ZIEMI WE WŁOSZECH

Rzym, 29 — O godz. 16.30 od czuło w Sulmona ponowne trzęsienie ziemi, które trwało 4 sekundy.

Dony, które odniosły uszkodzenia podczas ostatniego trzęsienia ziemi, zawalily się.

Do tego czasu nie nadeszły wiadomości, czy są straty w ludziach.

KOMUNKAT

Zarząd Towarzystwa Polskiego w Quilmes podaje do ogólnej wiadomości całej Kolonii Polskiej w okolicy Quilmes, iż Walne Zgromadzenie Towarzystwa, które miało się odbyć dnia 17 września br., zostało odwołane na dzień 1-go października o godz.

3 p. p.

Uprasa się o bezwzględne przybycie wszystkich członków jak i nieczłonków, celem potwierdzenia uchwały Zarzącej się dobra Kolonii w Quilmes.

Zarząd.

W NIEDZIELĘ, DNIA 1. X. 1933.

- Popołudniówka Taneczna -
w Tow. „WOLNA POLSKA”
Początek o godzinie 4-tej popoł.
Dla Członków i Sympatyków
Naszego Towarzystwa
WSTĘP BEZPŁATNY

RODACY! POPIERAJCIE KOMITET POMOCY BEZROBOTNYM

Ofiary w gotówce i w naturze składają: w Federacji „Dom Polski” o. San Jose 1451 tel. 23 — 7947, w Patronacie Polskim Av. Leandro N. Alem 484 tel. 31 — 6112, oraz upoważnionym delegatom poszczególnych Towarzystw. Ofiary w gotówce na rachunek „Komitetu Pomocy Bezrobotnym” w Banku Polskim P. K. O. Av. Leandro N. Alem 484.

Apelujemy do Sz. Rodaków by spieszli z pomocą tym naszym braciom którzy żyją w nędzy za pośrednictwem Komitetu kolaczą do ofiarności publicznej.

Apelujemy do Sz. Rodaków by spieszli z pomocą tym naszym braciom którzy żyją w nędzy za pośrednictwem Komitetu kolaczą do ofiarności publicznej.

Prof. Dr. Wacław Rudecki.

NA ZIEMIACH POLSKI

WIELKA KLINIKA DENTYSTYCZNA "SARMIENTO"

WRYWANIE ZĘBÓW BEZ BÓLU \$ 2.-

Wzmocniona \$ 35.-
ZĘBY wkręcane \$ 12.-
Ze złota 22 Kłts.

Wzmocniona nie lamie się \$ 50.-
MOSTY w 3 godz. \$ 3.-

Z KAUCZUKU \$ 25.-

SUIPACHA 347

BUENOS AIRES

Przebieg i Wyniki Wspaniałego Zjazdu Uczonych

RELANS MIĘDZYNARODOWE GO KONGRESU HISTORII KÓW W POLSCE

Niemal tak licznie, uroczysto i dostojnie, choć nie tak barwnie strajad przeszło sto laty do Wiednia, ścigały zastępy uczonych z całego świata w ostatnich dniach sierpnia do stolicy polskiej.

Przytwarzali z niedowierzaniem i niechęcią do owej Polski nieznaną — opiewaną i sławioną przez jej bohaterów — szkoloną i ożywioną przez drugich. Na krótki przeciąg czasu ruszyły wszelkie ograniczenia granic, parkany, za kłómię wspólnie państwa kryją swój dorobek duchowy i gospodarczy przed zadrzniętym okiem sąsiada. Dalek za społeczeństwo polskie wyszło na "wysługi" koryfeuszy wiedzy, zwarło się w jednym wspólnym wysiłku podjęła najdoskonalszego gości przybyłych z dalekich, zamorskich naważa kraj. Rozwarły się dla nich

szkroko gościnne wrota domostw prywatnych, instytucji społecznych i kulturalnych.

Znakomicie zorganizowane biuro kongresu przystosowało gmach politechniki warszawskiej w nowoczesną wieżę Babel, która tem wszystkim różniła się od biblijnej, że mnóstwo obcych języków tu rozbrzmiewających nie różniło narodów, ale doprowadzało do serdecznego międzynarodowego porozumienia. Chorągwie 42 państw reprezentowanych na Kongresie zawisły poważnie i uroczysto w auli politechniki, gdy z trybuny wital zasiedlonych gości nęstor historyków polskich pięknym gestem i słowem ogłoszono z własną sobie swadą w pięciu europejskich językach. Uczestniczyli w tej podniosłej chwili najwyżsi dostojnicy Państwa i Kościoła, witające w zebranych gościach łącznik między historią a życiem — przeszłością i teraźniejszością.

TELEPATJA i INTUICJA

Klucz szczęścia i jego tajemnicze sposoby, zapomożone których można osiągnąć powodzenie w miłości, małżeństwie, podróżach, handlu i grach — może posiadać każdy wyuczy się Ten lub Ta jedynie przez lub wyuczy się Ten lub Ta jedynie przez

Wspaniałą wiedzę zademonstrowaną przez słynnego profesora sprytnego G. SCZERBAM.
Piszcie po informację po polsku: Casilla de Correo 957 Buenos Aires

ZAKŁAD LEKARSKI ABASTO

obsłużony przez 10 lekarzy specjalistów chorób wenerycznych
SERCE — PŁUCA — ŻOŁĄDEK — JELITA — NERKI
KREW — CIĘŻYZGA — ASTMA — REUMATYZM
PRZEPUKIŁNY I ŻYLAKI bez BÓLU i OPERACJI
PROMIENIE X — DIATERMIA — PROMIENIE ULTRAFIOLETOWE — ELEKTRYCZNOŚĆ.
Porada \$ 2.-

Porada \$ 2.-

Leczenie CHOROÓB WENERYCZNYCH

metodami nowoczesnymi, absolutnie bez bólu.
SYPHILIS — SKÓRNE 606 - 914
RZEPALNICA ostra i chroniczna i jej komplikacje.

KUPELNE WYLECZENIE ABONAMENT TYPIEA OSTREGO \$ 40. tygodniowy \$ 5. PORADY DARMO

Corrientes 3284, 2 p. Godziny przyjęć: 10 - 12 i 15 - 21
Naprzeciw kolei podziemnej Lacroze (stacja Agüero) i Merca do Abasto.

szczęścia — symbol duchowego zbratania wszystkich ludów — co pięknie wyraził powstające motto.

Trudno choć w ogólnych zarysach seharakteryzować efekt nikukowy zjazdu.

Prace wzięły równocześnie w 30 sekcjach, między było gwaro i toczno. Osobisty kontakt uczonej z całego świata zapładniał umyły, ożywiła się dyskusja, wyłaniały się nowe myśli, brzemienie idee.

Zagraniczni goście okazali na ogół ogromną kurtuazję dla gospodarzy, kierując się w doborze tematów zagadnieniami, związanymi bezpośrednio lub pośrednio z dziejami Polski i wzbogacając nasz dorobek historyczny cennymi przyręcznikami i materiałami, nieostagalnymi w innych warunkach.

Podnieść tu należy przed wszystkim nieoczekiwane stanowisko grupy niemieckiej.

Wybiła się ona swą pracowitością, skrupulatnością, nieomal wszeobnością, znanioną głębokim zainteresowaniem pracami Kongresu. Referaty niemieckie były na wysokim poziomie. Stałwili się licznie z weteranami historii, z Hoetchem i Brandeburgiem na czele. Brali żywy udział w dyskusji i niektórzy znani dotąd z polonofobii, przemawiali w tonie nader życzliwej obiektywności. Podkreślić należy piękne referaty Bittera, Braekmana, Vogla i innych, których doskonale ujęte i pięknie wygłoszone rezerwy wywoływały substrat do bardzo ciekawej wymiany zdań.

Wesłodzące gwiazdą na firmamencie historii niemieckiej okazał się Wilhelm Mommsen, który chlubnie podtrzymał wspaniałą tradycję swego wielkiego dziadka. Aczkolwiek Niemcy z racji politycznych stosunków zachowywali początkowo wielką rezerwę, to w czasie polubym "rozbrochona malaj się" i nie szczepili słów uznania dla dorobku naukowego i gospodarczego młodej państwo wości polskiej.

Trudno powiedzieć który z referatów włoskich był najlepszy.

Wszystkie były bardzo dobre, a podbiła sięchaczy piękna forma wygłoszenia, właściwa swada i krasomówstwo mieszkaniów siołecznej Italii. Tematy podkreślały wspólnotę dziejową polsko-włoską. W reprezentacji włoskiej były takie asy, jak prof. Volpe, Feedele, znany przyjaciel Polki Maver, Casanova, który jak legendarny jego intennik czarował audytorjum, Pierri, który za imponował znakomitym referatem o włoskiej sztuce wojennej w czasie odrodzenia, a Realta stał rannic i "można było zebrany ma terjerat o legjonach polskich.

Słabiej reprezentowani byli Francuzi, choć i tu zaznaczyli na leży udział znakomitości historyków, takich jak Diehl, Pages, Carville, L. Heritier, sekretarz Międzynarodowego Komitetu i Bloch, specjalista zagadnień wojny światowej. Z przykrością jednak skostatowało nadoży nieobecność wybitnych francuskich znawców do by rewolucji i czasów napoleońskich, którzy mieliby dużo do powiedzenia w dyskusji nad dziejami mi wieki XIX, gdy losy Polski tak żywo się spłyły z historią Francji.

Impozacyjno i dostojnie wywypila Anglia na Kongresie w osobach swych reprezentantów, którym przewodniczył prof. Tenperley i Good.

Grupa rumuńska wystąpiła na der efektywnie ze znakomitym politykiem, mężem stanu — historykiem Jorga na czele, którego wszechstronność, lekkość ujęcia swada i dowcip porwały słuchaczy. Wszyscy oni, jak Marinescu Penitescu chlubnie reprezentowali i współczesną historiofografię rumuńską z wielkimi uwzględnieniami stosunków polsko-rumuńskich wieków przeszłych.

Zanotować też należy wystąpienia naszych pobratymców z republiki czesko-słowackiej, którym przewodniczył znany już i ceniony u nas prof. Bilko. Węgrów wprowadził świetnie na teren międzynarodowego kongresu prof. Lukinich.

Austria wzięła również udział w pracach kongresu, triumfy święcił z jej ramienia przybyły prof. Volker, analizując piękny myśl tolerancji w Polsce i Austrii.

Szwajcarcję reprezentował nasz Dalszy ciąg na str. 4)

Klinika Dentystyczna "Talcahuano 291" SZTUCZNE UZĘBIENIE

Z kauczuku gwarantowanego \$ 20
Wzmocnione i nie ulegające złamaniu \$ 30

Wzmocnione Złotem 18 Kłts. \$ 45
Ze złota 22 Kłts. \$ 150

RWANIE ZĘBÓW BEZ BÓLU \$ 2
KORONY ZE ZŁOTA 22 Kłts. GWARANTOWANE \$ 10
ZĘBY STAŁE 22 Kłts. \$ 10 PORADY BEZPŁATNE

Talcahuano 291

BUENOS AIRES

Specjalne godziny przyjęć dla pacjentów przyjeżdżających z prowincji. Zabiegi wykonuje się w ciągu dnia. Mówi się po polsku.

Dr. M. GUTMAN

SPECJALISTA

LARREA 424

GARDLO

WIZYTY

WYJĘCIA 14 - 18

Uwaga! Dla członków "DOM POLSKI" darmo za okazaniem legitymacji.

Wielka Klinika SARMIENTO

Lekarze specjaliści tej kliniki zawiadamiają swą Ssan. Klientelę z posród Kolonii polskiej, że dla lepszego obsłużenia swych chorych rozszerzyli swe konsultoria przez zaopatrzenie ich w najbardziej nowoczesne aparaty elektryczne, ażeby zapewnić powodzenie kuracji.

CHOROBY WENERYCZNE

TRYPER

Wyleczenie szybkie i pewne. — Elektroizla. Analiza moczu.

Leczenie kombinowane według najnowszych wyługów wiedzy lekarskiej. — ANALIZA KRWI.

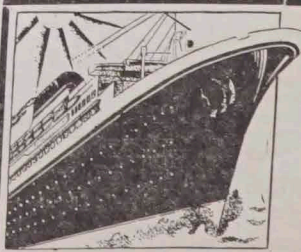
Choroby Chroniczne Choroby Krwi

Promienie Ultrafioletowe. — Diatermia. — Elektryzacja Lecznicza Gardlo. — Nos. — Uszy. — (specjalne gabinety dla Pań.)

Porady \$ 2 Abonament Ekonomiczny

Godziny przyjęć: Od 10 do 12 i od 14 do 21

SUIPACHA 347

ODDZIAŁ KART OKRĘTOWYCH
Sprzedają kart okrętowych do wszystkich części świata. Lamandy na dogodne spłaty.

ODDZIAŁ PRZESYŁEK
Przesyłki pieniężne, przekazy, czekki kredytowe dla Podróżnych.

ODDZIAŁ HANDLOWY — Finansowanie, Nadzór, Administracja zakładów i majątków.

KASA OSZCZĘDNOŚCI — Oprocentowanie wkładów 7% procent dolizany — O kwartalnie.

ODDZIAŁ KOLONIZACYJNY — Kolonijne sprzedaje, arrenduje, sientie, pożyczki hipoteczne na gospodarstwa i folwarki. Sprowadza i lokuje emigrantów.

ODDZIAŁ POLSKI

BANCO "S.A. FUNDADA EN 1911" AVENIDA DE MAYO 652
COMERCIAL DEL PLATA U. T. Avenida. 1333. Buenos Aires

Wiadomości z Polski

(Dalszy ciąg ze str. 3.)

der ciekawym referatem o stosunku historii gospodarczej i politycznej prof. Nabholz.

Z prac delegacji łotewskiej po dnieśnoloty wyseparowały referat o kwestji bałtyckiej w XVI w. prof. Spekke.

Specjalnym zainteresowaniem niktylekto wśród historyków, ale i wśród szerszej publiczności cieszyły się wystąpienia misji sowieckiej, której reprezentanci okazali wielką aktywność, biorąc udział w pracach kongresu nie tylko przez samodzielne referaty ale interwjując w licznych dyskusjach. Choć niedojął s po wodu choroby Łanacarskiej, którego osoba budziła największe zainteresowanie, to występy Przeborskiego, Dorżawina, Wołgina, Pankratowa, kobiecy reprezentantów Sowiłow i Gorina, który przemawiał nawet po polsku, cieszyły się wielką frekwencją, choć by z powodu pewnego posmaku egzotyzy i sensacji, które bądź eobądź reprezentanci Z. S. R. N. wnosili w powazne środowisko naukowe.

Zauwazyć też należy, że nad występiami delegacji sowieckiej zacieżyło jarzmo doktryny interjałzmu historycznego i świadomej propagandy. Wystąpienia te byłyby nie tyle plodniejsze, gdyby nie te masywne pła i obwiazki państwiczanie.

Nader dodatnie wrażenie wywarła osoba genera Rojan emigrantów, którzy w ciężkich warunkach pracy tworzą dla kultury swojej ojczyzny. Występy ich wzbudziły odwazę, gdyż nie te masywne pła i obwiazki państwiczanie. Nader dodatnie wrażenie wywarła osoba genera Rojan emigrantów, którzy w ciężkich warunkach pracy tworzą dla kultury swojej ojczyzny. Występy ich wzbudziły odwazę, gdyż nie te masywne pła i obwiazki państwiczanie.

wość i wszechstronne zainteresowanie prof. Sawickiego. Zbratanie niezwykłe na terenie zjazdu ilus truje idyla na sekcji Europy Wschodniej, gdy przewodniczący Derżawin dyskutuje z całą grupą z emigrantem rosyjskim przytaczając jego wywody.

Trudno pominać wystąpienia prezesa akademii umiętności Norwegów — Kolta, Holendra — księdza jezuity Kleytjensa, znakomitego badacza stosunków polsko — holenderskich i wielu innych, których prace zasługują na ich osobną szerszą wzmiankę. Leer mnogoe sekcji — ich rów konieczności uniemożliwiły sledzenie całokształtu obrad.

Powazny, imponujący dorobek ostatniego dziesięciolecia zaprowadziła historyczna wiedza polska, zainaugurowaniem wystąpienia rektora Kitzrebe na otwarcie zjazdu, choć Polacy, jak o ścinii gospodarze, uswali się świadomości i celowo na plan dnia, dając gościnnym możność wyrozumienia się — zadawalniając się — przeważnie niewiedzącą i niecierpiącą rola mowańciana sekcji, czuwania nad biegiem dyskusji, zabierając na niejednokrotnie głos zdumiewały cudzoziemców, znajomości przedmiotu, głębokością wiedzy i doskonale opowiadaniem języków obcych. Odzyty prof. Dembińskiego, Haleckiego, Handelsmana, Kota i Sobieskiego stawali się wydarzeniami dnia, a żywy udział cudzoziemców w dyskusji i wysoki jej poziom znanionowaly niepospolite ich zainteresowanie wywodami i osobami polskich prelegentów.

Prof. dr. Konopczyński, który zrezygnował z samodzielnego referatu, zamaczył wybitnie swój udział przez liczne interwencje, to samo uczynił dr. general Knicki, który zmowiał sekcje militarną i niejednokrotnie zasilał dyskusje perlamy wywodami i w wykrzytnej formie.

Wielki entuzjazm wzbudziło wystąpienie prof. Zielińskiego, którego osoba cieszy się wielkim autorytetem i popularnością za granicą. Powazny sukces odniosł referatem o drozach handlowych w średniowieczu prof. J. Dąbrowski z Krakowa. Prof. Semkiewicz był duszą sekcji geografa i nauk pomocniczych, sekindowała mu dalekie p. Polaczekówna. Rewelacyjność adretyu Birkenmajera o pierwszym systemie heliocentrycznym Kopernika podbiła cudzoziemców i swoich.

Trudno pominać interesujące wywody, historyków literatury, prof. Kleina, Lempińskiego, Fofierskiego, znakomitych znawców historii gospodarczej, jak Rutkowski, Wojciechowski, Tymieniecki, Gąsiorowska i inni. Zamaczyć też należy chwilaog kontynuację świetnej polskiej tradycji historycznej w wchodzącej w szranki młodszej generacji historyków (Feldmana, Tyszkowskiego).

Podnieść należy też działalność sekcji dydaktycznej, gdzie wybitnie zamaczył swój udział kobiecy (Orsza — Radlińska, Moseńska, Mrozowska, Knapowska). Wymienić też należy ciekawy referat p. Charzewiczowej, zajmujący się kwestją, czy zachodzi potrzeba opracowania specjalnej historii kobiecy.

Naukowa prac rozmaicenie zwiędzanie miasta, jego pamiatek dawnych i nowopowstałych instytucji społecznych i kulturalnych. Cudzoziemcy niezmiernie brali w nich udział, okazując wielkie zainteresowanie i umiancie dla imponujących wyników pracy młodej państwowości polskiej. Wczorzy i chwile wolne od pracy naukowej wypełniał cały stereg wykrzytnych przyjeźdźców, którzy nie umacniali cudzoziemcom kulturę domów polskich i były wymowną ilustracją staropolskiej gościnności pomimo kryzysu i ciężkich warunków.

Największe wrażenie wywarł raport wydany przez Prezydenta Rzplitej na Zamku Królewskim. Dostojna postać Pierwszego Obywatela Rzeczypospolitej, jego naderwyzyczna uprzejmość, kultura, wykształcenie, znajomość obcych języków, podbiły serca wszystkich przekraczających progi Rozlegaly się głosy entuzjazmu — wzruszenie opawało zebranych — Pierwszy dostojnik państwa, oteozony korfeuszami nauki polskiej, witający zagranicę elitę naukową, wkręślił najczęstszy tradycje króla — mecessa nauki i sztuki, Poniatowskiego, którego władztwo w dziedzinie ducha przetrwało okresy klęsk i rozbiorów i wkręziło z powrotem dumnie na sale zamkowe.

Portrety Fryderyka praskiego i Semiramidy północny Katarzyny rosyjskiej, zawisłe w świetle zamkowej, opiewicy z zawyżeniem głowy wobec tego zwycięzcy.

KLINIKI DENTYSTYCZNE

PAVON 4333 pół kwadry od ul. Av. Plata i Asamblea

Przyjmuje się w Poniedziałki, Srody i Piątki od godziny 15 do 21.

Nasze własne laboratorium urządzone w sposób najbardziej nowoczesny, daje nam możność wykonywania szcęk stałych i do wybrania w cenach najbardziej zniżonych.

Wyrwanie zębów bez bólu	\$ 2.-
Przebieg z wybierną s i kamionką od	\$ 30.-
Korony i zęby stałe ze złota 22 Kłts. maszynowe	\$ 15.-
Leczenie zębów od	\$ 5.-

Rozmawia się po polsku, rosyjsku, francusku, żydowsku i niemiecku

ANDALGALA 2540, wy. Av. Chicago 6900
MATADEROS
Przyjmuje się we Wtorek, Czwartki i Soboty od godziny 16 do 21

wa ducha polskiego — tradycje kulturalnego Poniatowskiego w dobie triumfu hitlerizmu na zachodzie — a bolszewizmu na wschodzie.

Zakończył Zjazd podnieśli o rosyjskości w Krakowie, gdzie piękno wawelskiego zamku, wspinała zabytki kulturalne powa wawelskiego domu, siedziby sztuki i nauk, oraz podmiem Wielkiej, do reszty dokonywał podboj z granicznych gości.

Minęły piękne dni, łączące na ukochwos Polskę całego świata — po szeregu wywiezien z głab kraju rozjadą się w różne światła strony, może już nigdy w Polsce nie zagoczą, jednak w nieposione stąd wrażenie, które może nawet swym dźwiękiem przekaż, sprowadzi niejedno fałszywe o Polsce pojęcie, porwajając im poznać Polskę w jej pracy o dziełnie i świątecznej i opaczność może ich serca przeciw słowom iż skalkulują się z łow.

Dziś, kiedy tyle myśli się i pi się o bolczakach i nieudolności naszej propagandy zagranicznej Międzynarodowy Zjazd Historyków w Warszawie jest bezwzględnie sukcesem. To i sukcesem tem poważniejszym, że umiancie dla Polski i dobre o niej słowo znalazło się nie na ustach ludzi bezkrytycznych czy fanatycznych, lecz elity intelektualnej całego świata i ta świadomość niechaj będzie dnie nagrodą dla komitetu organizacyjnego za jego ofiarną pracę.

Z. Krzemicka.

RZEŃNIK UPIL SIĘ W DZIEŃ WŁASNEGO POGREZBU Wadowice. — Pod koniec rzucił się tu pewien człowiek i ponosił śmierć na miejscu. Głowa samobójcy uległa zupełnie zmiażdżeniu. Przy zwłokach znalaziono list pośmiertny do rodziny, w którym żegna się z żoną, oraz zawiadania, że przyczyną rozpaczywego kroku były stałenienski w małżeństwie. Wolał wybrać śmierć niż nieznośna wa ranki życia. Na liście figurował

podpis zrenika Siwka. Powiadomioną rodzinę, która zjechała się pogrzebem, żona przybrała żalobne szaty, spisano protokół zgonu Siwka, a wreszcie pogrzebom rzekomo zmarłego na cmentarzu w Kleczy Dolnej. Któż jednak opizie przetrzaenie rodziny i znajomych Siwki, wrazejcych z pogrzebu do domu, gdy na schodkach przed domem zobaczyli kompletnie pijanego reznika, którego rzekomo przed ichwiał pogrzebali.

po ochłonięciu z pierwszego przetrzenia, zawiadomiono policję, która jednak nie chciała dać wiary opowiadaniom ludzi. W końcu komendant posterunku udał się do mieszkania Siwki, gdzie zastano Siwka silnie „przemoczonego” alkoholem, ale żwego i zdrowego.

Siwek tłumaczył się, że... nie podobalo mu się na tamtych święcie i, że postanowił wrócić na ten padół placu.

Policja wszczęła wobec tego energiczne dochodzenia celem ustalenia tożsamości pogrzebanego samobójcy.

W toku tych dochodzeń ustalono, że Siwek dopuścił się osr-

bliwego żartu. Krytycyzm znajdował się on na spozycie był przypadkowym samobójstwa niemiernego, myslajace się dlugo, napisal przed list pośmiertny, w którym z kieszonkami wyłozyl swy list do rodziny. Ze względu na to, że zwłoki zostały prawie niezmiękalone, a nikt nie chciał uwagi na ubranie samobójcy, żona Siwki zwolozila znie, udal się.

Obecnie Siwek ma dzieła z przywołaniem siebie, cła w księgach metrykalnych pozatem będzie miał prawo wprowadzenia władz w wie-

NAJSZYBSZY POCIĄG

ŚWIECIE

Najszybszym dotąd pociągiem na świecie był ekspres Pacific Railway, który z szybkością 133 km. na godzinę. Obecnie szybszym od niego jest ekspres angielski, biegnący z szybkością 135 km. na godzinę, podczas gdy dotychczasowy, pociąg „Pacific”, posiadał tylko 125 km. na godzinę. We wszych dotychczasowych ekspresach używano wagonów z dwoma osiami, natomiast w nowym ekspresie użyto wagonów z trzema osiami, co pozwoliło na zwiększenie prędkości.

DR. SEGISMUNDO MASEL
ADWOKAT I NOTARIJUSZ
Asesor prawny "Głosu Polskiego".
Corrientes 2295 (1-sze piętro) — U. T. 47, Cuyo 8695

Biuro Tłomaczeń i Porad Prawnych
Zygmunt Białobrzeski
TŁOMACZ PRZYŚLEGŁY, DYPLOM UNIWERSYTETU W BUENOS AIRES
Tłomaczy wszelkie dokumenty, sporządza pełnomocnictwa, akty rejentalne, podania, daje ilubny najsłynszycm języka hiszpańskiego i udziela porad prawnych.
CHILE 427 Telefon 33 Av. 6388 CHILE 427 BUENOS AIRES

JEDYNA POLSKA FABRYKA
Pierwszorządnych Torebek i Portelli
Ostatnie wzory mody dla Pań i Panów. Przyjmujemy zamówienia na specjalne wzory i powprawki. Dział reklamowy i podrocznik.
CASA BALBINA BORENSTEIN
BARTOLOME MITRE 1849 U. T. 47 — 5317

Członkowie Sekcji „WOLNA POLSKA”
Prosimy o zawiadomienie sekretariatu o każdorazowej zmianie adresu!

Czytelniku!
Poślij do Polski krewymy swoją podobiznę. — Motem być na cenie bardzo niskiej w zakładzie FOTOGRAFICZNYM „Rembrandta”
C. NAZARE 3219 V. del PARQUE
(w soboty i święta czynny cały dzień)
Sprzedają aparaty fotograficznych, klisz, wywołują i zdają je amatorach. Zamieszalcy mogą zwracać się do nas w swoim języku ojczystym

PIERWSZA KLINIKA POLSKA
CALLE CORRIENTES 3147
Dyrektor Dr. ALPEROWICZ
Dyplomowany w Rosji i Argentynie, Chirurg szpitala Floryda i Chirurgia — Choroby weneryczne i Kołebce — Promieniotwórczość
Ultravioletowo — Diatermia.
Mówi się po polsku. Ordynuje od 16 do 19, w niedziele od 10 do 12.
Dojazd: Subterraneo, Lacroze i tramwaje: 56, 26 i 12.

Dr. JÓZEF NACEWICZ
Prawnik dyplomowany w Kijowie
ZALATWIA: Sprawy cywilne, handlowe i kryminalne
WYPADKI PRZY PRACY — Pełnomocnictwa, Kontrole
Legalizacja dokumentów i tłumaczenia
PORADY GRATIS. — Calle Rivadavia 666, podłoga 1.
U. T. Avenida 33 — 4733

DARMO OTRZYMACIE JEDNĄ FOTOGRAFIĘ W KOLORACH, ZAMAWIAJĄC 6 FOTOGRAFIJ ZA \$ 3. — OTWARTE CODZIENNIE TAKŻE W NIEDZIELĘ I ŚWIĘTA — SŁOWIAŃSKI ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY „S A V A” — SAN MARTIN 608 BUENOS AIRES

JESLI ZYCZYS SOBIE NABYC PO NAJTANSZEJ CENIE JAKAKOLWIEK RZECZ - ZAPYTAJ SIĘ W „GŁOSIE POLSKIM”

MEDICINAL NEWS

NAJWIEKSZA KLINIKA W BUENOS AIRES

Posiada 12 poradni specjalnych, obsługiwanych przez awych lekarzy dyrektora.

ODDZIAŁ DLA MĘCZYŹN: Kierowany przez Doktora E. Q. Ba. Był lekarz Państwowego Departamentu Higieny. Był lekarz szpitala włoskiego w Rosario.

Specjalny Oddział Dla Chorób Wenerycznych i Syfilisu

Abonament od \$ 10 miesięcznie. Racjonalne leczenie rzeżączki i chronicznej, oraz wszystkich jej komplikacji. — Szybkie wyleczenie. Prostaty. Zwężenie i słabość pociwo.

Chorzy wyleczeni w tej Klinice z rzeżączki

C. R. Rzeżączka chroniczna od pięciu lat. Wyleczony radykalnie po dwóch miesiącach stałego leczenia.

L. F. E. Rzeżączka przewlekła i eristitia, wyleczony w całości po 20 dniach.

S. R. Rzeżączka skomplikowana z orquiepididymitis podwójnej. Leczenie intensywne z wynikami zadawalającymi. — Szybkie wyleczenie. Wyleczony w dwóch i pół miesiącach.

B. Q. Zastarzała urethritis rzeżączkowa przewlekła. Metoda B. Wyleczona w dziesięciu dniach.

B. Rzeżączka chroniczna, dotująca od czterech lat. Bala rzeżączki. Wyleczona w mniej niż dwóch miesiącach.

Syfilis: 606 i 914

Oddział obsługiwany przez lekarza specjalistę szpitala Ramos Mejia. Wspaniałe wyniki uzyskane nowoczesnymi metodami. Sankry, miękkie i twarde, wyrzuty itd. — Choroby krwi ogólnego wyleczenia. — Impotencja. — Specjalne leczenie dla wrodzonego wyleczenia.

ODDZIAŁ DLA KOBIET

Kierowana przez Doktora A. Antonelli, lekarz szpitala Raw. Ramos Mejia.

Porady i zle porody. — Metritis, Wagenity, Polipy, Endometrium, Przeszkody w menstruacji. — Uplawy.

Klinika ogólna: Płuca, Suchoty, Serc. Żółdka. Wątroba, Jajniki, woreczek. System nerwowy. Reumatyzm.

Złoty: Niebolesne zastrzyki zwapieniowe. — Remedyjy: Leczenie szybkie. Bez operacji.

Bosio: Najbardziej nowoczesne metody leczenia.

ODDZIAŁ PROMIENI X

Instalacja kompletna i nowoczesna. Kopje rajdowe i zdjęcia rentgenologiczne \$ 10.

Oddział Elektryczności Lekarskiej

Elektromototerapia, Galwanoterapia, Lampy kwarcowe, Procenty ultrawioletowe i infra — czerwone. Stosowanie specjalne w chorobach skóry.

Ogólna diatermia. —

Specjalny Oddział Dla Dzieci

ODDZIAŁ LABORATORYJNY

Analizy wszelkich rodzajów i sposobów. Nowoczesne instalacje laboratoryjne kierowane przez lekarza z 20-letnią praktyką w szpi- talach europejskich i argentyńskich. — Krew, Uryna, rachityzm, Wątroba i Kalm.

ODDZIAŁ SANATORYJNY

Nie zapomnieć! — Oxy. Noe. Garollo i Uszy. Klinika ogólna, Serc. Płuca, Suchoty, Wątroba, Kiszki, Zle trawienie. — Drogi moczowe. Ne- frosy. Prostaty. Impotencja. —

Choroby kobiece: Macica, Jajniki, Zle menstruacje. — Skóry i syfilis. Rzeżączka.

Reumatyzm, Choroby krwi, System nerwowy.

Przyjście od 9 — 12 i od 15 — 21. — W niedzielę od 9 — 12. U. T. 35 LIBERTAD 5410.

Diagni wielkim swym wygodom, Klinika ta ofiaruje Wam u- szę specjalistów chirurgów z długoletnią praktyką w szpitalach europejskich, jak w Berlinie, Paryżu, Wiedniu itd. i w szpitalach w Buenos Aires.

PORADY BEZPŁATNIE TANIE ABONAMENTY

Z tym szlachetnym zamiarem lekarze Kliniki tej mają nadzieję spełnić misję humanitarną, szukając lekarstwa na ich zło i nie- wolać im znaleźć Pan lekarza, którego poszukacie.

NIE ZAPOMNIJ PAN!

Jeżeli się Pan czuje chory, udaj się do tej Kliniki, gdzie obsłu- ży Pan zostanie przez lekarzy specjalistów, czy Pan biedny, czy bogaty.

28 SUIPACHA 28

Ruch naturalny ludności

„Gazeta Warszawska” pisze: „Opublikowane ostatnio dane o ruchu naturalnym ludności w Polsce niosą poważne zmiany. Liczba ludzka, która rocznie, czem jest odspasania rasy w życiu państwowym i cywilizacji.”

„Dane te wykazują, że w na- szym społeczeństwie zachodzą procesy, których w żadnym ra- zie nie można zaliczyć do obja- wów pomyślnych.”

„Liczba zawartych małżeństw w roku 1932 zmalała w porówna- niu z rokiem 30 - tym o trzydzie- ci tysięcy. Liczba urodzeń, któ- ra w r. 1930 wynosiła 1.015.000 dzieci, w roku 1932 zmniejszyła się do 932.000, czyli zmalała o 83.000.

„Jeszcze gorzej przedstawia się pierwszy kwartał roku bieżą- cego. Wykazuje on dalszy, popo- stu gwałtowny spadek przyrostu ludności w Polsce.”

„W tym okresie czasu liczba u- rodzeń była o 34.000 mniejsza niż w pierwszym kwartale roku ubiegłego, a przyrost naturalny zmniejszył się o 44.000 osób. Wskaźnik polskiego przyrostu na- turalnego, który wynosił w 1925 r. na 10000 mieszkańców — 18, obecnie w roku 1933 spadł do — 10. Są to cyfry w najwyższym stopniu niepokojące i nie wolno nad nimi przejść do porządku dziennego.”

„Wskaźnik naszego przyrostu naturalnego dawał nam prawo do uzasadnionej nadziei, że za lat 30 — 40 będziemy również liczyć, jak dzisiejsza Rosja Niem- ciska i że nasza liczba przy ró- woczesnym podniesieniu spraw- ności organizacyjnej oraz pozio- mu cywilizacyjnego ultiwu nam odegrać doniosłą rolę w Europie i zagaję w niej moce starostwo- go stanowiąca.”

„Szanse nasze były o tyle więk- sze, o ile zmniejszała się ekspa- zja ludnościowa na zachodzie, w szczególności zaś w Niemczech. Nasz wysoki, niemal trzykrotny wy- sokość od niemieckiego, przyrost naturalny w dużym stopniu ne- tralizował trudności położenia geograficznego i co za tym idzie, umianowił nasze polityczne bez- pieczeństwo.”

„Obecny spadek przyrostu na- turalnego, chociaż wytrzymuje jeszcze zwycięsko porównanie z Niemcami, w porównaniu do Ro- sji wygląda już katastrofalnie. Jeśli się zwrzy, że rosyjski przy- rost naturalny jest dwukrotnie większy.”

„Wreszcie nie należy zapomi- nać, że obniżenie się przyrostu naturalnego w Polsce dotyczy przeważnie ludności rdzen- nej i że mniejszemu narodowi są- nim w mniejszym stopniu dot- knięte. Zjawisko to jest niepo- myślnie ze względu na rolę na- szej wewnętrznego polityki naro- dowej, która ma wiale do zrobie- nia na zarówno w naszych mia- stach, jak i w kresach naszego państwa.”

„Obok poważnych obaw natu- ralizacyjnej, jakie nasuwają opublikowane ostatnio dane o ru- chu naturalnym ludności w Pol- sce, staje przed nami kwestja czynników moralnych, które wes- pól z panującym kryzysem gos- podarczym musiały oddziaływać na zmniejszenie się naszego przy- rostu.”

„Upadek przyrostu wskazuje na to, że rodzina polska przeży- wa poważny kryzys. Wyniała obserwujemy oddawna. Wyniała się on w rozluźnieniu węzłów w- zajemnych, mniej rozwijowej i w szerzającej się rozpętnie.”

„Z temi pozostałościami okre- su wojennego wielki czas już skończył. Zarówno państwo, jak i społeczeństwo, muszą zbierać się do wymiennia ścieżki reformy.”

konkretnego rozporządzenia, któ- remu musiałby się podporządko- wywać wszystkie przedsiębiorst- wa na terenie Rzeczypospolitej.”

„III Zebrań Podoficerów Rezerwy na Dorocznym Walnym Zjeździe Delegatów Okręgu Ślą- skiego Związku Podoficerów Re- zerywy Rzeczypospolitej, Polak- ich, odbył w Wiedniu w dniu 9 lipca 1933 r., wyraża miarodajnym szynkiem szersze uznanie i za- dowolenie za energiczne wystą- pienie przeciwko niektórym gene- rnym dyrektorem przemysłu gór- nośląskiego, za ich jawną destruc- kcyjną robotę przeciwko Państ- wu Polskiemu.”

„Zebrań Podoficerów Rezer- wy wyraża przekonanie, iż ar- szowani dyrektory nie ujął- bym razem karzącej sprawiedli- wości, gdyż w ten sposób wy- nierzona zostanie krzywdą tysią- com polskiego robotnika gnieb- nego przez obcych kapitalistów.”

ARESZTOWANIE CENTRAL- NEGO KOMITETU KOMUNIS- TYCZNEGO W WARSZAWIE

W początkach ubiegłego tygod- nia zostały aresztowane władze- naczelne Komunistycznej Partii- i, Ukrainy oraz członkowie poszczególnych komitetów roz- sianych po większych miastach- i Polski.

Na czele centralnego komite- tu stał niejaki Alfred Lampe. W- yniku przeprowadzonej rewizji w- jego mieszkaniu, jak również w- lokalach zebrań komunistów, w- kryto obciążające materiały w- postaci listów, depesz szifrowa- nych, fikcyjnych blankietów- i firm handlowych i t. p., które w- możliwiy łączność z zagranicą, skąd nadechodzili dyrektrywy- pod niewinnym płaszczkiem- i tranżakcji handlowych.

Jako przedstawiciel polskiej- sekcji Kominternu, parokrotnie- Lampe brał udział w- każdej- kongresach i międzynarodowych- konferencjach.

W tym samym roku brał u- dział w piątym zjeździe w Lenin- gradzie, w roku 1932 w szrzym. Ostatnio przybył on do Wars- zawy z Gdańska i rozpoczął orga- nizację działalności. Pewne zamie- szenie w szereżach komunisty- cnych wywołał wykrycie Central- nego Komitetu Komunistycznego- w Łodzi, którego przywódcę, jak- donosiłszy szczerliwie do War- szawy i tu zostali aresztowani w- lokalu przy ul. Czerniakowskiej, Zanim Lampe zorganizował się- w ogólnym biegu spraw — areszto- wano go.

Lampe pełnił ostatnio funkcje- sekretarza Komitetu Centralnego- KPP i był członkiem Politbu- ra. Oprócz niego ujęto dzwicz- ciu naczelnych działaczy komu- nistycznych. Według ujawnione- go budżetu KPP. — ta niewielka- grupa ludzi z Centralnego Ko- mitetu żywała na swoje pen- sje 50.000 zł. miesięcznie. Człon- kowie komitetu byli stałymi fy- walcami najdroższych lokalów- sto- licy, gdzie uchodzili za zamo- szych przemysłowców.

„Jest to pierwsze i ostatnie os- tereżenie.”

„II. Zgromadzeni Podoficerowie Rezerwy na Rocznym Wal- nym Zjeździe Delegatów Okrę- gu Śląskiego Związku Podofice- rów Rezerwy Rzeczypospolitej- i, Polakich, reprezentujący 79 kół- na terenie woj. śląskiego, zwraca- ją się z apelem do wszystkich ko- łół Sejmów Rzeczypospolitej i Sejmów Śląskiego o wydanie kon- kretny uchwały, która raz wrze- szcie regulowałyby stosunek pra- cy osób powracających z wojska- czy też ćwiczeń w rezerwie, gdy- niejednokrotnie zachodzą wypad- ki, że rezerwiści, czy też poboro- wy, powracający z odbytej służ- by wojskowej, czy też ćwiczeń- nie zostają z powrotem przyzy- tani na swe poprzednie stanowisko- lub też proponuje mu się jakis- inna podległa, prace nieodpowia- dające jemu, jako fachowcy, a- po drugie, jako temu, który po- szedł oddać swą powinność wzglę- dem Państwa.”

„Sprawa powyższa omawiana- już raz była przez Sejm Rzeczy- pospolitej na skutek interpelacji- Okręgu Śląskiego Ogólnego Zwią- zku Podoficerów Rezerwy, jed- ną- kże nie okazała się ona w formie- ”

bardzo skromnie natomiast- przedstawiali się fundusze prze- znaczone na samą robotę organi- zacyjną. Albowiem wyniosły one- 13.000 zł.

W organizacji panował słaby- ny despotyzm i niepotym, a- pew- ne fanatizm i zawzięty był także- zależeć od wciśnięć pokrewie- Ństwa i sympatii.

Oprócz Lampego aresztowano- członków Centralnego Komitetu- 30 - letnią Giełg Dine Heyman- (urzędniczkę prywatną), która- przybyła z Lampem jako łącznik- 32 - letnią Irenę Rozenberg, ma- gistra chemii, byłego głównym- łącznikiem pomiędzy poszczę- gólnymi organizacjami komunisty- cemi, 39 - letniego Scula Zajm- la Majdenberga, kierownika bi- ra żydowskiego KC i KPP, 26- letniego Gustawa Szustra, który- posiadał kilka fałszywych pasz- portów i brał udział w V - ym- Zjeździe KPP w Leninigradzie, gdzie reprezentował komunisty- na młodzież ukraińską 32 - letnie- go Albiną Malkuszewskiego, cu- karnika i byłego motorniczego- tranwanowego, 28 - letniego Jan- ka Jakóba Dąb, rzekomego stu- denty - korespondenta, członka- Centralnego Wydziału Wojsko- wego KPP, 39 - letniego Adama- Leskiewicza i 28 - letni. Szajr Sa- ze Aleksandra Hillera wla Galle- ra, studenta kierownika centrali- warszawskiej, wreszcie 28 - letni- Zennona Nowaka.

POLĄCZENIE SAN FRANCIS- KO Z ŁADEM

San Francisco, niechodząc za- najbliżej miejsce, nietylko- Kalifornii, lecz całego świata, po- łożone jest na wyspie.

Poniważ komunikacja z ta- metropolią zaliczającej Ameryki- była dotąd bardzo niezgodna, po- wstał projekt połączenia miasta- z lądem zapomocą skombinowa- no systemu mostów i tuneli.

Punktem wyjścia dla tego po- łączenia o długości 12 km. twor- zący Oakland, końcówka stacja- liwej kolejowej Pacifiku. System- po łączony obejmował będzie dwa- mo- sty, każdy o rozpiętości 760 m. i- wysokości 90 m. Mosty te sięgąć- będą do wyspy Gato. Poniważ- jednakże 105 m. wzrosni się na- wysokości 125 m. trzeba ja- będzie przeciąć tunelem o długo- ści 152 m.

Drugą część połączenia między- wyspą Gato a mostem tworzy 5- mostów, każdy o długości 154 m. wreszcie 14 mostów, każdy o dłu- gości 89 m.

Budowa tego systemu trwać- będzie kilka lat, i da zajęcia 10- 000 robotnikom. Po jego ukoń- czeniu nie poezgi dojeżdżać będą- wprost do San Francisco.

KWIATY I SERCA

Paro małżeńskie znalazła się- podczas podróży po Europie w- Niesi, gdzie odbywa się właśnie- korso kwiatowe.

Mąż mówi do żony:

— O, czemu nie jesteś różą!

— ???

— Bo wtedy mógłbym cię rzu- cić...

Quilmes Crista

NAJLEPSZE PIWO

Quilmes Crista jest piwem, które ma w sobie wszystko, co jest potrzebne do dobrego piwa. Jest to piwo, które ma w sobie wszystko, co jest potrzebne do dobrego piwa. Jest to piwo, które ma w sobie wszystko, co jest potrzebne do dobrego piwa.

PLACI ZA WKŁADY OSZCZĘDNOŚCIOWE

Jedynie Banco de las Americas

PRZESYŁKI PIENIĘŻNE W KAŻDEJ WALUCIE
USKUTECZNA SZYBKO I TANIO

Karty okrętowe do i z Polski

Najtaniej tylko

429 — SAN MARTIN — 429 BUENOS AIRES

BANCO de las AMERICAS

Niebezpieczeństwo Rewizjonistyczne

(„L. Kurjer Coda...")

„Obawiamy się np. jednej rzeczy: konsekwencji podpisania Paktu Czerzech przez Wielką Brytanię, Francję, Włochy i Niemcy.

„Pakt wprowadzi nie jest iden tym z projektem pociągającym — wyzn. Signor Mussolini rozumnie poniał koncepcję ścisłej i wyłączonej unji między swoim krajem a Niemcami. Przeciwnie, jego celem jest teraz porozumienie z Francją. Z tej strony więc nie groziło nam poważne niebezpieczeństwo. Co natomiast napędza nas troską, to fakt, że MacDonald prowadzi politykę za granicą Wielkiej Brytanii. Prowadzi politykę sekretarza ministra spraw zagranicznych Sir John Simona jest tylko błędem od białego swego szefa. Poza to wezwiedza na stan swego zdrowia wyjechał na dłuższy urlop do południowej Ameryki.

„Czego chce MacDonald z takim sporem i Ciagle i na przykład wszystkim chce przejść do historii jako „zbawiciel świata”, a zwłaszcza Europę przed groźbą nowego wojny. Z tego powodu stała się na on ulagodzić to Niemcy, które jedynie „gwarantują” nam to niebezpieczeństwo wojenne.

Złamanie MacDonalda, należy za wszelką cenę okupić różnemi cenami zgodę Niemiec na ustalenie pakty międzynarodowego. To założenie, z którym MacDonald przystępuje do rozwiązania tego zagadnienia, zgóry pozostawia go wolności działania na tym niebezpiecznym terenie.

„Mussolini, jako rozumny mąż stanu, porzucił już myśl możliwości rewizji na rzecz Niemiec. Jesteśmy przekonani, że daleki od tej ewolucji jest MacDonald. Całkiem przeciwnie, przyrzucił się on do swej idei z uporem nieprawdopodobnym. Dla niego Pakt czterech jest właśnie dokonałą platformą, z której będzie mógł dokonywać prób rewizji traktatów pokojowych, a zwłaszcza całości terytorjalnych tych traktatów pokojowych.

Trzeba był przygotowanym na to, że przy pierwszej lepszej sposobności podlega dyploacji międzynarodowej na nowo porządek na kwestie granic niemieckich — polskich oraz Węgier i Małej Ententy.

„Wszystko to może on zrobić pomimo, iż opinia brytyjska — tymi kwestiami zupełnie się nie interesuje. Jak długo partja konserwatywna, kierująca polityką w kraju, uważa, że ze względów wybozych lepiej zachować w ręku rządu koncentrację narodową, tak długo będzie mógł MacDonald kierować wedle swej woli polityką zagraniczną. Jest to właśnie cena, którą konserwatyści płacą mu za jego usługi.

„Na nowa fala rewizjonizmu jest oczywiście zgóry skazana na przegrana, a to już choćby z tego

powodu, iż MacDonald, należy do tej grupy nie znajdzie partnera. Pod tym względem przesłanie MacDonalda prawdziwy pech. Na konferencji światowej partner amerykański dał mu pszytycha w sam nos. Przy nowej rozgrywce rewizjonizmu zawiedzie — na — szym graniem — partner niemiecki, ten właśnie, po którym się rzecze należało spodzierać jakiegoś lepszego sokołdownia. Jest bowiem pewna rzecz, której MacDonald nie rozumie. Oto Niemcy hitlerowskie są dotąd słabe. Ta wewnętrzna słabość niemożliwość Niemcom zadawanie ciósów i na terenie boksu międzynarodowego.

„Skąd się bierze słabość Hitlera? Pochodzi ona stąd, że hitlerowcy, są niekonsolidowani, muszą ponieść resztki partji juktrów nacjonalistycznych. To są właśnie ci, którzy od chwili za warcia pokoju byli kowalami i — dzie brutalnego rewolucji. To są ci juktry, którzy z związku z prze — wrotem Reichswehry ciężko na Europie groźba bliższej wojny.

Jak długo juktrzy ci nie są definitywnie pokorci, tak długo wo dzowie Reichswehry nie mogą całkiem szczerze pracować z ob — zow Hitlera.

„Ten alians przyjdzie, jeżeli Hitler dostatecznie długo utrzyma się przy władzy. Narazie go niema, stąd też napięcie wewnętrzne Niemiec, ich słabość, a dla Europy nowy przedmiot w formie „pierdyszki”.

„Ale ten okres słabości nie będzie trwał wiecznie. Gdy politycy którzy nami rządzą, jakimiż stannu (nie idzie tu niestety zjawaze w parze), skorzystali z tej gratki, ażeby skończyć raz na zawsze z wszystkimi niemieckimi nacjonalistycznymi rewizjonistycznymi. Nie daliśmy się nabrać na hitlerowskie przymlania i nie mierzaliśmy ogniem, które mają na celu tylko zyskanie na czasie. W każdym razie droga dla umiarkowanych gorączki rewolucji — ni — wadzi przez próby wymuszania jakichś koncesji dla Niemiec ze skłoda państw trzecich. Czo — łowiek, któryby tę prawdę potrafił MacDonaldowi należycie wyjaśnić, miałby wielkie zasługi wobec Anglii i Europy”.

MOŻLIWOŚCI ROZBUDOWY FLOTY HADLOWEJ

Kilkuletnia ekspansja morska polozyla podwaliny pod rozbudowę własnej floty handlowej. Biorąc pod uwagę krytykę oraz oszczędności, jakie dala się od pojawienia się na falach morskich statków handlowych, osiągnięte wyniki są znaczne. Urządzenia jed — nak potrzebny 33 — milionowe państwa dalecy jesteśmy od posiadania wystarczającego aparatu morskiej wymiany handlowej. Posiadamy bowiem zaledwie o trzydziestu kilka statków handlowych, o pojemności około 70 tys. ton brutto, a udział naszej floty handlowej w przewozach z portów polskich wyniósł w r. ub. 9,4% wobec 7,3 proc. w r. 1931.

Jeżeli uwzględnimy, że np. w Belgii na milion mieszkańców przypada 68,5 tys. brt. tonażu, podczas gdy w Polsce zaledwie 2 tys. brt., że udział narodowej bandery w rodzimym handlu morskim wynosi w Anglii około 60 proc., a we Francji około 41 proc., to oczywiście stanie się, iż dalsza rozbudowa polskiej floty handlowej stoi przed nami. Analiza rezultatów osiągniętych przez naszą żegludę handlową w latach ostatnich pozwala na stupe optymistycznych prognozy. Przesilenie gospodarcze odbiło się w sposób katastroficzny na sytuacji światowej sceny floty morskiej. Depresja w tej dziedzinie oczekiwano — ogromny spadek przewozów, spadek morskich stawek frachtowych, wzrost liczby unieruchomionych okrętów. Zupełnie wyjątkowe stanowisko w handlu morskim zajęły w latach kryzysowych polskie porty, których obrót wzrastał z zadziwiającą szybkością. Wzrost

również wykazywały przewozy polskiej floty handlowej. Przewozy te wynosiły w r. 1930 — 857 tys. ton, w r. 1931 — 1060 tys. ton, a w r. ub. — 1086 tys. ton. Pierwio spadek wystąpił dopiero w pierwszym półroczu r. ub., kiedy przewozy te wyniosły 434 tys. ton, wobec 478 tys. ton w a nalogicznym okresie w r. ub.

Dane powyższe nie ilustrują jednak dostatecznie odporności polskich przedsiębiorstw żegludowych na przesilenie. Mimo spadku frachtów, jak szczególnie poważnie rozmiary przychodu w ciągu r. ub., polskie przedsiębiorstwa żegludowe osiągnęły w roku tym nie gorsze wyniki finansowe, niż w r. 1931. Wynik ten przypisać należy daleko posuniętej akcji oszczędnościowej, usprawnieniu administracyjnym, a w pierwszym rzędzie wzrostowi przewozów ładunków wysoko — wartościowych na polskich statkach. Wysoce znaczącym jest, iż w przewozie do Polski wzrosły w ciągu r. ub. przewozy ładunków wysokowartościowych z 23,672 do 62,645 tys. ton, t. j. o 169 proc. W wywozie proces uszlachetnienia ładunków był znacznie słabszy, gdyż wywóz w porównaniu z 44,113 do 49,049 ton, t. j. o 12 proc.

Wzrost ładunków wysokowartościowych na polskich statkach handlowych pozostaje w ścisłym związku z zastosowaną z końcem r. 1931 polityką preferencyjną okrętów, t. j. uprzywilejowania tych stawek celnych dla towarów importowanych przez Gdynię i Gdańsk. Polityka ta przyniosła całkowi sukces. Jej to zaw

dzięczać należy, iż podczas gdy w r. 1931 wartość tonu przywiezionego do Gdyni wynosiła 210 zł, to w r. 1932 osiągnęła 384 zł. Preferencjami morskimi objęte zostały takie artykuły, jak jabłko, kawa, banany, cytryny, porażki, mandarynki, kawa i lupini kawkowe, kakao w ziarnach i lupini kawkowe, herbata, żur, Thomas mielony, bawelna surowa, odpadki bawelniane, juta wyszka, jutowa, manilla, sisal, i wlna.

Osiągnięte rezultaty ilustruje fakt, że podczas gdy w r. 1931 przywieziono przez porty polskie zaledwie 3 proc. przywożonych do Polski jabłek świeżych, to w r. ub. 74,8 proc. Łączy to wynoszący 41 tys. tytrów spr. i 727 proc. dla pomarańczy i mandarynek 5,1 proc. i 67,5 proc., dla herbaty 83 proc. i 96%, dla kakao 57,7 proc. i 94,3 proc., dla kawy 69,2 proc. i 92,4 proc., dla żyły Thomasa 65 proc. i 97,6 proc. dla juty 0,6 proc. i 36,9 proc., dla maziuli 27,2 proc. i 68,5 proc., dla bawelny surowej 10,4 proc. i 35 proc., dla odpadków bawelnianych 5,3 proc. i 26,2 dla wlny niepranej 3,1 i 51,4 proc., dla wlny pranej 11,2 i 47,8 proc. Sukcesy osiągnięte przez politykę preferencyjną morską spowodowały, iż preferencje te postanowiono rozszerzyć na szereg dalszych artykułów, jak ryż, gruski, selerie i szproty, tran, kanięcznik surowy, drewno egzotyczne, skóry z dzierwa korkowego, ekstrakt quabaehow. W ten samem oczekiwac należy, że proces uszlachetnienia polskich okrętów morskich w ogólności, a przewozów polskich przedsiębiorstw żegludowych w szczególności, czynić będzie i w nadchodzącym okresie dalsze poważne postępy.

Przechodząc od obrotu towarowego do obrotu pasażerskiego stwierdzic należy, że i tutaj polska żegluga morska wykazała wielką sprawność. Liczba pasażerów przewiezionych przez polskie przedsiębiorstwa żegludowe wyniosła w r. ub. 11,795 osób, t. j. więcej w porównaniu do r. 1931 o 1400 osób. W pierwszym półroczu r. ub. sytuacja uległa na odcinku tym pewnemu pogorszeniu, głównie wskutek ogromnego zmniejszenia się ruchu pasażerskiego pomiędzy Stanami Zjednoczonymi, a Europą. Spadek ten spowodowany kryzysem, oraz devaluacją dolara, częściowo stała jednak kompensata we wzmożonym ruchu wywozowym morskim, przyczem majace wkrótce nastąpić uruchomienie stałej linii okrętowej Konstancja — Hala jony przyciągnąć liczne rzesze pasażerów, głównie emigrantów z Palestyny do Palestyny ku polskim statkom.

Powyższe szkiecowe przedstawienie sytuacji w dziedzinie naszego handlu morskiego pozwala przychodzić pewne wnioski na przyszłość i wskazać kierunki rozbudowy naszej floty handlowej. Rozbudowa ta winna iść przede wszystkim w kierunku ilościowym. Rozszerzenie sieci regular

nych połączeń morskich portów polskich jest koniecznością, która zwłaszcza w przyszłości, w miarę poprawy sytuacji gospodarczej będzie narzucać się z coraz większą silą. Pamiętajmy ponadto, iż wówczas jedynie będą dniemy w stanie osiągnąć z handlu morskiego możliwie wielkie korzyści dla naszej gospodarki, jeżeli handel ten odbywać się będzie w większych, niż dotychczas rozmiarach na polskich statkach. Wówczas jedynie umocni naszą pozycję na Bałtyku, a zwłaszcza przeprowadzimy akcje przy ciągnięciu do polskich portów przewozów z krajów sąsiednich. Stara maksyma morska, iż handel idzie za banderą znajduje tu należyte zastosowanie.

Pelne i całkowi wyzyskanie naszej floty morskiej wymaga jednak reorganizacji naszej wymiany towarowej na drodze morskiej. Kupiec polski, a więc czy to eksporter, czy importer rząd

ZAKŁAD LEKARSKI

“CONSTITUCION”

SPECJALIŚCI CHOROŃ KOBIECYCH

Choroby jajników, macicy, upławy, zaburzenia przy struacji, bezpłodność

CHOROBY BRZUSZNE

Żółdki, jelita, wątroba, ślepa kiszka, zstwardzenie

Promienie ultrafioletowe.

Calle Salta 1260

Porady: 10 — 12 i 14 — 21 god.

KRÓLEWSKO - HOLENDERSKI

KARTY OKRĘTOWE I LŁMADA Z POLSKI — RUMUNJI — LITWY — ESTONJI

Przystanie w Montevideo, Santos, Rio de Janeiro, Bahia, Pernambuco, Las Palmas, Lisboa, LeiZoes, Vigo, Southampton, Boulogne Sur Mer i Amsterdam

PLANDRIA 5 PAŹDZIERNIKA
ZEELANDJA 26 PAŹDZIERNIKA

KARTY OKRĘTOWE 3-ciej KLASY DO EUROPY

Agencja Morska Dodero S. A.

Agenci główni na Rio de La Plata
SARMIENTO 418 al 424

U. T. 7081 al 7085 Avenida Bs. Aires
ROSARIO: Santa Fe 1131 — B. Blanca Chibola 538

Compañia Internacional de Viajes

calle SAN MARTIN 56 (poł kwadry od Plam Mayor) Z A P E Z O W 60

Może Pan sprowadzić swą rodzinę i Państwa do Europy i w rezerwe spłaca Pan 20 pesos miesięcznie. Szyskafete wyplatamy zaraz po za — daniu.

Najstarsza i największa firma w Argentynie, która najwięcej podróżników kupnie szyskafet do Polski i do Europy.

Wymiana pieniędzy

JEDYNA POLSKA FOTOGRAFIA

Wykonuje wszelkie roboty fotograficzne po cenach ekonomicznych.

Za każde 12 fotografii jeden portret kolorowy

D A R M O

Sprzedaż artykułów Fotograficznych dla Amatorów Aparaty i Wstążki „Kodak”

CORDOBA 3814 BUENOS AIRES

Uwaga: Dla członków Towarzystwa należącego do Związku „Dom Polski” 10 proc. ustępstwa.

WOLNA TRYBUNA

W tej rubryce stoją otworem dla czytelników. Redakcja nie odpowiada za jakiegokolwiek krytyki treści ogłaszanych w tym dziale, jednocześnie przypominając, że za opinie wygłaszane o odpowiedzialności nie przyjmuje.

„Głos Polski” — Czy nie lepiej niejednemu by było w jakimś Bostonie, Pittsburghu czy Chicago? Tam przynajmniej są Polskie Banki, Polskie Przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, Polskie uczelnie, Polskie teatry, a tu w Argentynie, no?

Nawet głupiego Towarzystwa Wzajemnej pomocy niema! I jeśli człowiek, co nie daje Boże, zachoruje, — niema radków, ażeby się nim zezwicie jako piekowi, a nawet zdarza się, że jeśli jakiś biedaczysko umrze, to chociaż za czasów swego marnego żywota, miał jakichś takich znajomych, przyjaciół, czy kolegów, jednak nikt z nich nie jest na tyle odważny i skory, aby do kieszeni sięgnąć i jakikolwiek ależ ciekawy pogrzeb eks — koleżko, czy eks — przyjacieliowi sprawić i kielich choć nad jego grobem, bo pogrzeby tutaj w Buenos Aires są dosyć „słone”, a w kieszeni przyjaciół, pozostałych na tym „padole leż”, puski z płótnem dobrze zamieszane, prztem...

... i bezwładna rzucił na łóżko. W tej chwili usłyszał w sieni jakiś rozmowę. Zorientował się że wraca córka Szałowej. Wówczas Szech odpowiedział, że matka jest w szpitalu. Kiedy nie zleżo nie przezwyciężając Szałowina weszła do szpitalu. Kiedy ugodził ją łonem w głowę potwornie, tak że upadła, a sam pobiegł z powrotem do magazynu ze zbożem, w którym ukrywała się stara Szałowa, rzucił ją na ziemię i począł deptać obcasami swojej, dopóki nie wyzionęła ducha.

Wszedł do kuchni. Było około godz. 11. Szałowa zdziwiona za pytała: „Czego sobie pan żyje?” Wówczas Szech odpowiedział, że przyszedł zobaczyć, czy wyszła śniadina szpitalni, która przed dwa tygodniami naprawiał. Szałowa była jednak zdziwiona, że przyszedł tak późno — Żych jednak odpowiedział jej, że ukonczył roboty w sąsiedztwie i chce znowa przyjść do Szałowej po pomocy poprawki. Wtedy Szałowa wzięta z ręk lampę, stojącą w kuchni i poprosiła Życha do szpitalu. Po obejrzeniu śniadiny Żych usiadł przy stole i przyniósł do szpitali, która trzymała lampę w ręku: „Proszę postawić lampę na stole, bo może upaść na podłogę i może powstać pożar!” W chwili, gdy Szałowa położyła się nad stołem, by popożarzyć, Żych ugodził ją w głowę żelaznym w gło wie. Niecierpiem żelaznym w gło wie. Niecierpiem żelaznym w gło wie. Niecierpiem żelaznym w gło wie.

Wszystko to, i gorzki nieraz los jest naszego niejednego wychodźcy w Argentynie. A czemu tak jest?

Czyżby naprawdę nie mogło być lepiej? O tak! Moglibyśmy inaczej — lepiej żyć, gdybyśmy umieli włączyć nasze kierować! Gdybyśmy my Polacy w Argentynie — już nie tak jak w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, gdzie są związki Świętych Kazimierzów, czy Przynki Świętych Józefów, czy Kaszy zapomogowe Świętych Damazych, lub innych Świętych, — ale mielibyśmy jedyną powołaną polską Kasę Wzajemnej Pomocy, przysyłającą z pomocą nietylko samym sobie — jako członkom tej ludowej Organizacji, — ale nawet i innym, nieopłacającym na razie tej Kaszy, np. tym bezrobotnym polakom w Nowym Porcie, o których nędzy tak dużo się mówi, pisze i myśli.

Taki jest początek tematu poruszonego przez mnie, którym się dzieje z Sz. Czytelnikami „Głosu Polskiego” prosząc o za branie głosu w tej sprawie.

Stanisław A. Czyżewski.

I znamy — jakby w ziemi wiać. Takie to, i gorzki nieraz los jest naszego niejednego wychodźcy w Argentynie. A czemu tak jest?

Przyszło do tego, że aby biedaka pochować, należało zrobić kilka list składkowych i iść od domu do domu po obokokrągłych zebrach, bo innego wyjścia nie było.

Drugi przykład: przyjechał do Buenos Aires z innej republiki Ameryki Południowej, co około 1900 roku, rzemieślnik. Był zdolny, pracowity i uszczypliwy. Robotnik świadomy. Polak o uczuciach patriotycznych. Stało go można było widzieć w Polskiej Organizacji. Żył uczciwie. Pomagał innym. Ożenił się. Do czekał się kilkorga dzieci. Nadeszły lata kryzysu. Walczył o byt dla siebie i rodziny z trudem.

Zachorował i leczył się należycie nie miał za co. W ciężkich cierpieniach umarł, a w przykrem położeniu, bo bez grosza, zostawia rodzinę, która, aby go pochować, musiała szukać pomocy w Organizacji Polskiej, która też jest niebogata, bo jest nieliczna, jednak pomocy tej dla dawnego swojego członka nie odmówiła.

Zachorował i leczył się należycie nie miał za co. W ciężkich cierpieniach umarł, a w przykrem położeniu, bo bez grosza, zostawia rodzinę, która, aby go pochować, musiała szukać pomocy w Organizacji Polskiej, która też jest niebogata, bo jest nieliczna, jednak pomocy tej dla dawnego swojego członka nie odmówiła.

Zachorował i leczył się należycie nie miał za co. W ciężkich cierpieniach umarł, a w przykrem położeniu, bo bez grosza, zostawia rodzinę, która, aby go pochować, musiała szukać pomocy w Organizacji Polskiej, która też jest niebogata, bo jest nieliczna, jednak pomocy tej dla dawnego swojego członka nie odmówiła.

Zachorował i leczył się należycie nie miał za co. W ciężkich cierpieniach umarł, a w przykrem położeniu, bo bez grosza, zostawia rodzinę, która, aby go pochować, musiała szukać pomocy w Organizacji Polskiej, która też jest niebogata, bo jest nieliczna, jednak pomocy tej dla dawnego swojego członka nie odmówiła.

Zachorował i leczył się należycie nie miał za co. W ciężkich cierpieniach umarł, a w przykrem położeniu, bo bez grosza, zostawia rodzinę, która, aby go pochować, musiała szukać pomocy w Organizacji Polskiej, która też jest niebogata, bo jest nieliczna, jednak pomocy tej dla dawnego swojego członka nie odmówiła.

Zachorował i leczył się należycie nie miał za co. W ciężkich cierpieniach umarł, a w przykrem położeniu, bo bez grosza, zostawia rodzinę, która, aby go pochować, musiała szukać pomocy w Organizacji Polskiej, która też jest niebogata, bo jest nieliczna, jednak pomocy tej dla dawnego swojego członka nie odmówiła.

Zachorował i leczył się należycie nie miał za co. W ciężkich cierpieniach umarł, a w przykrem położeniu, bo bez grosza, zostawia rodzinę, która, aby go pochować, musiała szukać pomocy w Organizacji Polskiej, która też jest niebogata, bo jest nieliczna, jednak pomocy tej dla dawnego swojego członka nie odmówiła.

Zachorował i leczył się należycie nie miał za co. W ciężkich cierpieniach umarł, a w przykrem położeniu, bo bez grosza, zostawia rodzinę, która, aby go pochować, musiała szukać pomocy w Organizacji Polskiej, która też jest niebogata, bo jest nieliczna, jednak pomocy tej dla dawnego swojego członka nie odmówiła.

Zachorował i leczył się należycie nie miał za co. W ciężkich cierpieniach umarł, a w przykrem położeniu, bo bez grosza, zostawia rodzinę, która, aby go pochować, musiała szukać pomocy w Organizacji Polskiej, która też jest niebogata, bo jest nieliczna, jednak pomocy tej dla dawnego swojego członka nie odmówiła.

Zachorował i leczył się należycie nie miał za co. W ciężkich cierpieniach umarł, a w przykrem położeniu, bo bez grosza, zostawia rodzinę, która, aby go pochować, musiała szukać pomocy w Organizacji Polskiej, która też jest niebogata, bo jest nieliczna, jednak pomocy tej dla dawnego swojego członka nie odmówiła.

Zachorował i leczył się należycie nie miał za co. W ciężkich cierpieniach umarł, a w przykrem położeniu, bo bez grosza, zostawia rodzinę, która, aby go pochować, musiała szukać pomocy w Organizacji Polskiej, która też jest niebogata, bo jest nieliczna, jednak pomocy tej dla dawnego swojego członka nie odmówiła.

Zachorował i leczył się należycie nie miał za co. W ciężkich cierpieniach umarł, a w przykrem położeniu, bo bez grosza, zostawia rodzinę, która, aby go pochować, musiała szukać pomocy w Organizacji Polskiej, która też jest niebogata, bo jest nieliczna, jednak pomocy tej dla dawnego swojego członka nie odmówiła.

Zachorował i leczył się należycie nie miał za co. W ciężkich cierpieniach umarł, a w przykrem położeniu, bo bez grosza, zostawia rodzinę, która, aby go pochować, musiała szukać pomocy w Organizacji Polskiej, która też jest niebogata, bo jest nieliczna, jednak pomocy tej dla dawnego swojego członka nie odmówiła.

Zachorował i leczył się należycie nie miał za co. W ciężkich cierpieniach umarł, a w przykrem położeniu, bo bez grosza, zostawia rodzinę, która, aby go pochować, musiała szukać pomocy w Organizacji Polskiej, która też jest niebogata, bo jest nieliczna, jednak pomocy tej dla dawnego swojego członka nie odmówiła.

Zachorował i leczył się należycie nie miał za co. W ciężkich cierpieniach umarł, a w przykrem położeniu, bo bez grosza, zostawia rodzinę, która, aby go pochować, musiała szukać pomocy w Organizacji Polskiej, która też jest niebogata, bo jest nieliczna, jednak pomocy tej dla dawnego swojego członka nie odmówiła.

Taki to, i gorzki nieraz los jest naszego niejednego wychodźcy w Argentynie. A czemu tak jest?

Czyżby naprawdę nie mogło być lepiej? O tak! Moglibyśmy inaczej — lepiej żyć, gdybyśmy umieli włączyć nasze kierować! Gdybyśmy my Polacy w Argentynie — już nie tak jak w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, gdzie są związki Świętych Kazimierzów, czy Przynki Świętych Józefów, czy Kaszy zapomogowe Świętych Damazych, lub innych Świętych, — ale mielibyśmy jedyną powołaną polską Kasę Wzajemnej Pomocy, przysyłającą z pomocą nietylko samym sobie — jako członkom tej ludowej Organizacji, — ale nawet i innym, nieopłacającym na razie tej Kaszy, np. tym bezrobotnym polakom w Nowym Porcie, o których nędzy tak dużo się mówi, pisze i myśli.

Taki jest początek tematu poruszonego przez mnie, którym się dzieje z Sz. Czytelnikami „Głosu Polskiego” prosząc o za branie głosu w tej sprawie.

Stanisław A. Czyżewski.

Taki jest początek tematu poruszonego przez mnie, którym się dzieje z Sz. Czytelnikami „Głosu Polskiego” prosząc o za branie głosu w tej sprawie.

Taki jest początek tematu poruszonego przez mnie, którym się dzieje z Sz. Czytelnikami „Głosu Polskiego” prosząc o za branie głosu w tej sprawie.

Taki jest początek tematu poruszonego przez mnie, którym się dzieje z Sz. Czytelnikami „Głosu Polskiego” prosząc o za branie głosu w tej sprawie.

Taki jest początek tematu poruszonego przez mnie, którym się dzieje z Sz. Czytelnikami „Głosu Polskiego” prosząc o za branie głosu w tej sprawie.

Taki jest początek tematu poruszonego przez mnie, którym się dzieje z Sz. Czytelnikami „Głosu Polskiego” prosząc o za branie głosu w tej sprawie.

Taki jest początek tematu poruszonego przez mnie, którym się dzieje z Sz. Czytelnikami „Głosu Polskiego” prosząc o za branie głosu w tej sprawie.

Taki jest początek tematu poruszonego przez mnie, którym się dzieje z Sz. Czytelnikami „Głosu Polskiego” prosząc o za branie głosu w tej sprawie.

Taki jest początek tematu poruszonego przez mnie, którym się dzieje z Sz. Czytelnikami „Głosu Polskiego” prosząc o za branie głosu w tej sprawie.

Taki jest początek tematu poruszonego przez mnie, którym się dzieje z Sz. Czytelnikami „Głosu Polskiego” prosząc o za branie głosu w tej sprawie.

Taki jest początek tematu poruszonego przez mnie, którym się dzieje z Sz. Czytelnikami „Głosu Polskiego” prosząc o za branie głosu w tej sprawie.

Taki jest początek tematu poruszonego przez mnie, którym się dzieje z Sz. Czytelnikami „Głosu Polskiego” prosząc o za branie głosu w tej sprawie.

Taki jest początek tematu poruszonego przez mnie, którym się dzieje z Sz. Czytelnikami „Głosu Polskiego” prosząc o za branie głosu w tej sprawie.

Taki jest początek tematu poruszonego przez mnie, którym się dzieje z Sz. Czytelnikami „Głosu Polskiego” prosząc o za branie głosu w tej sprawie.

Taki jest początek tematu poruszonego przez mnie, którym się dzieje z Sz. Czytelnikami „Głosu Polskiego” prosząc o za branie głosu w tej sprawie.

Taki jest początek tematu poruszonego przez mnie, którym się dzieje z Sz. Czytelnikami „Głosu Polskiego” prosząc o za branie głosu w tej sprawie.

strajkach srebrnych, pozatem zwerzał Szałowęj dwa pierścienie. Tymczasem dobiegła północ. W tym momencie zaczęła na starościelnik zegarze bić dwunastą godziną. Żych przeraził się, rzucił na ziemię świecę i począł nękać. Kiedy ubiegł jakieś 150 kroków, przypomniał sobie nagłe że od świecy może powstać pożar, który gotów przerzucić się na sąsiednie domy. Zrobiło mu się nagłe żal, że miasteczko może spłonąć i gdy powrócił na miejsce zbrodni, ujrzał wydobywające się z pozna zamkniętych oknie kłęby dymu.

Nie miał jednak odwagi wejść do środka i począł się wstępać w niedalekiej odległości i dopiero przechodzący rynekami policjant zauważył pożar, podniósł alarm.

Żych był jednym z pierwszych, którzy rzucił się do gaszenia ognia. Akcja ratunkowa trwała do godz. 5-jej rano. O tej porze udał się Żych do sąsiedni wsi i znalazłszy jakąś otwartą stodołę ukrył się w słomie i spłąd do godziny 1-jej popołudniu. Następnie wrócił do Mościsk i począł się kłócić wśród tłumy, którzy zgromadzili się przed domem, gdzie popelniono zbrodnię. Jak wspomnieliśmy, Żych został aresztowany w czasie pogrzebu o-

fiar. Na pytanie o motyw zbrodni podał Żych, że znajdował się z żoną i trojgiem dzieci w opłakanej sieni stonkuach materialnych. Ojciec jego, bogaty budowniczy w Mościskach, nie dawał mu ani grosza na utrzymanie, wobec czego Żych jeszcze przed miesiącem nie mając pieniędzy na naprawę domu i zaopatrzenie siebie i rodziny na zimę, postanowił kogoś zamordować, aby zdobyć pieniądze. Naprawiając przed dwoma tygodniami u Szałowej ścianę, zauważył, że staruska ma w pierorym woreczku dużo pieniędzy i wtedy postanowił ją zgładzić. Sprawa przynajmniej do połkniętej zbrodni, wobec kierownika wydziału śledczego z Przemysła kom. Olekiewicza, który delegowany został do Mościsk, dla przeprowadzenia dochodzenia w tej sprawie. Zeznania swoje potwierdził Żych potwornie, wobec sędzię śledczego Matwijasa, a następnie poraz trzeci w czasie wizji lokalnej, którą przeprowadzono na miejscu zbrodni.

W związku z przyznaniem się Życha, nastąpiło w Mościskach znaczne odprężenie. Żych pozostanie jeszcze przez dwa dni w więzieniu śledczym w Mościskach, poczem odstawiony zostanie do Przemysła do więzienia tamtejszego sądu okręgowego. Dochodzenia toczą się w trybie doraźnym i przypuszczalnie do tygodnia odbędzie się rozprawa doraźna.

UPRAWNIENIA LUDNOŚCI POLSKIEJ W GDANSKU

Umowa Polski z Gdanskim, dotycząca uprawnień ludności polskiej na terenie wolnego miasta, przewiduje:

1) Utworzenie — na wniosek rodziców lub wychowawców — szkół polskich powszechnych z językiem wykładowym polskim, o ile zgłosi się przynajmniej 40 dzieci polskich lub mówiących po polsku, zamieszkałych w danej gminie, lub gminach sąsiednich, nie oddalonych ponad trzy i pół kilometra od miejscowości, w której znajdował się ma szkoła.

2) Osoby polskiego pochodzenia, lub mówiące po polsku, mogą na własny koszt zakładać szkoły przemysłowe oraz wyższe zakłady naukowe, kierując nimi i prowadząc je z tem zastrzeżeniem, że szkoły i zakłady przemysłowe nie mogą stać niżej od szkół publicznych. W szkołach uzupełniających mają być utworzone specjalne wykłady z językiem wykładowym polskim, o ile zgłosi się do nich conajmniej 25 uczniów. Studenci polscy na wyższych uczelniach traktowani będą na równi ze studentami narodowości niemieckiej.

3) Gdansk obowiązuje się uznawać świadectwa i dyplomy wyższych szkół polskich oraz nie stawiać żadnych przeszkód w wykonywaniu zawodów wolnych na terenie w. m. Gdańska na podstawie tychże świadectw i dyplomów. Postanowienie to dotyczy również zwiazków rzemieślniczych i innych organizacji zawodowych. Dyplomy pracowników polskich uznane będą po uprzednim złożeniu egzaminu z prawa gdańskiego. W. m. Gdańsk gwarantuje swobodę posługiwania się językiem polskim zarówno w stosunkach obywatelskich, jak w stosunkach urzędowych. Urzędnicy w. m. Gdańska, pozostający w stosunku służbowym do władz polskich, posiadają całkowitą swobodę wyboru szkoły dla swych dzieci. Ty sama swobodę posiadają urzędnicy polscy, pozostający w stosunku służbowym do władz w. m. Gdańska.

OGROZNIENIA DLA ZAGRANICZNYCH STUDENTÓW W AUSTRII

Z Wiednia donoszą: Wydany w dniu dzisiejszym komunikat z rządu podaje do wiadomości że władze uniwersyteckie postanowiły ograniczyć silnie napływ cudzoziemców do wyższych uczelni ni austriackich, aby w ten sposób umożliwić ścisłą kontrolę słuchaczy i zapobiec niepokojom i zaburzeniom porządku na uniwersytetach austriackich właśnie ze strony obcych słuchaczy. W tym celu obowiązywać będzie również w przyszłym półroczu ostrzy pręż legitymacyjnej.

Słuchacze zagraniczni mający zamiar studiowania na uniwersytetach austriackich, muszą najpóźniej do 1 września zgłosić pisemnie swą inskrypcję, poczem w pierwszych dniach października otrzymają odpis odpowiedzi.

W komentowaniu tego nowego rozporządzenia, przypuszczają niektórzy dzienniki wiedeńskie, że zostało ono wydane jedynie dla tego, aby zapobiec napływowi studentów hitlerowskich z Niemiec, którzy rozmyślają zgłaszać liby się na studia w Austrii, aby uprawiać na jej terenie propagandę hitlerowską.

PRZYJACIOŁKI

— Opowiadano mi, że się miały dać znajomy utrzymywają, ja kołym była już tak stara, że mo głabym być twoją matką, —

— Wcale czegoś podobnego nie mówłam. Powiedziałam tylko, że jestem tak młoda, że mogłabym być twoją córką.

Straszliwy morderca dwóch kobiet przyszedł się do zbrodni w Mościskach

Z Przemysła donoszą: Sensacyjna sprawa morderstwa na han dlarce zboża i jej córce w Mościskach przybrała niespodziewanie nowy obrót. Mianowicie przynajmniej jest aresztowany murarz Tadeusz Żych do zamordowania obu kobiet i opisał szczegółowo przebieg zbrodni.

Żych podał, że przybył w październiku o godz. 8 wieczór do domu Szałowej i ukrył się na dziedzińcu. W mieszkaniu nie było wówczas nikogo. Dopiero o godz. 10 wieczorem weszła stara Szałowa i przez sieni weszła do mieszkania. Żych przeczekał kilka chwil i potem podał pod podszkpane drzwi i ujrzał przez szybę, że Szałowa siedzi sama w kuchni i naprawia pończotki.

Wówczas postanowił przejechać aż wróci córka Szałowej. Bał się zacząć mordować, aby tymczasem nie nadeszła Szałowina i nie narobiła krzyku. Kiedy jednak minęła godzina i Szałowina nie nadchodziła, postanowił Żych „rozpoznać robotę”.

Wszedł do kuchni. Było około godz. 11. Szałowa zdziwiona za pytała: „Czego sobie pan żyje?” Wówczas Szech odpowiedział, że przyszedł zobaczyć, czy wyszła śniadina szpitalni, która przed dwa tygodniami naprawiał. Szałowa była jednak zdziwiona, że przyszedł tak późno — Żych jednak odpowiedział jej, że ukonczył roboty w sąsiedztwie i chce znowa przyjść do Szałowej po pomocy poprawki. Wtedy Szałowa wzięta z ręk lampę, stojącą w kuchni i poprosiła Życha do szpitalu. Po obejrzeniu śniadiny Żych usiadł przy stole i przyniósł do szpitali, która trzymała lampę w ręku: „Proszę postawić lampę na stole, bo może upaść na podłogę i może powstać pożar!” W chwili, gdy Szałowa położyła się nad stołem, by popożarzyć, Żych ugodził ją w głowę żelaznym w gło wie. Niecierpiem żelaznym w gło wie. Niecierpiem żelaznym w gło wie.

Wszystko to, i gorzki nieraz los jest naszego niejednego wychodźcy w Argentynie. A czemu tak jest?

Czyżby naprawdę nie mogło być lepiej? O tak! Moglibyśmy inaczej — lepiej żyć, gdybyśmy umieli włączyć nasze kierować! Gdybyśmy my Polacy w Argentynie — już nie tak jak w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, gdzie są związki Świętych Kazimierzów, czy Przynki Świętych Józefów, czy Kaszy zapomogowe Świętych Damazych, lub innych Świętych, — ale mielibyśmy jedyną powołaną polską Kasę Wzajemnej Pomocy, przysyłającą z pomocą nietylko samym sobie — jako członkom tej ludowej Organizacji, — ale nawet i innym, nieopłacającym na razie tej Kaszy, np. tym bezrobotnym polakom w Nowym Porcie, o których nędzy tak dużo się mówi, pisze i myśli.

Taki jest początek tematu poruszonego przez mnie, którym się dzieje z Sz. Czytelnikami „Głosu Polskiego” prosząc o za branie głosu w tej sprawie.

Stanisław A. Czyżewski.

Taki jest początek tematu poruszonego przez mnie, którym się dzieje z Sz. Czytelnikami „Głosu Polskiego” prosząc o za branie głosu w tej sprawie.

Taki jest początek tematu poruszonego przez mnie, którym się dzieje z Sz. Czytelnikami „Głosu Polskiego” prosząc o za branie głosu w tej sprawie.

Taki jest początek tematu poruszonego przez mnie, którym się dzieje z Sz. Czytelnikami „Głosu Polskiego” prosząc o za branie głosu w tej sprawie.

Taki jest początek tematu poruszonego przez mnie, którym się dzieje z Sz. Czytelnikami „Głosu Polskiego” prosząc o za branie głosu w tej sprawie.

Taki jest początek tematu poruszonego przez mnie, którym się dzieje z Sz. Czytelnikami „Głosu Polskiego” prosząc o za branie głosu w tej sprawie.

Jak przemycano "Polacos" z Kuby do Stanów Zjednoczonych

„CHCIELI NAS ZUCIĆ NA POZAROCIE REKINOM — TYM CZĘSIEM REKINY ICH ZJADŁY”

Przed kilku laty dużego rozgłosu nabrały potocznie praktyki wświadczenia okretów na Kubie, którzy trudnili się tajnym przewozem emigrantów, niemogących legalnie dostać się do Stanów Zjednoczonych. Emigrantów tych na drodze topiono i w ten sposób zabławiano się z niewygodnym przemysłem. Obecnie dziennikarz hiszpański Lino Novas Calvos opisuje na łamach pisma „Luz” w jaki sposób odbywa się ten straszliwy masowy mord. Pisze on co następuje:

Znalom osobnicie kilka wypadków przemysłu ludzi, a o wielu innych słyszałem. Rok 1921 był rokiem największego napływu emigrantów do Stanów Zjednoczonych. — Wreszcie zaczęto wyładować prawa ograniczające to inwazję. Wówczas ci, którzy nie mogli przejść przez szpary nęzki niema ni ustawy, starali się przez dostać do Ameryki innym sposobem. Nie odstraszały ich ani kasy, ani ofiary, tak dalece oczekiwali po Ameryce nadzwyczajnych zysków. Wyjeżdżali z Kuby, z Meksyku z innych krajów i zamierzali przedostać się z południa lub wschodu. Szczególnie na Kubie było tylu emigrantów którzy przybyli zwłaszcza z Europy środkowej, iż liczba ich przemieszła liczbę tubylców. Oczekując na sposobność przygotowania się do Ameryki, trudnili się wszelkiego rodzaju handlem domokryzmy. Sprzedawali kra-

woaty, lusterka i t. p. towary. Wkrótce znani byli wszędzie pod nazwą ogólną „polacos” albo „oskimo pies” (sroli eskimoskie). Niektórzy udało się wstąpić na okręt. Kapitanowie tych statków przemycanych żądali za przewiezienie ich do Florydy 300 400 a nawet 500 dolarów i otrzymywali to sumę. Ta możliwość była zachętą dla innych emigrantów przybywających na Kubie. Żaglowce rybackie, na których wyjeżdżali przynajmniej wieść Babel. Mówiono na nich wszystkich językami.

Straż nadbrzeżna otrzymała rozkaz, aby zastrzelić czujność. Udało się im schwycić kilka razy przemycników. Tysiące emigrantów wskutek tego wrócić do Europy, nie dostawszy się do ziemi obiecaniej. Atoli ich upór nie osłabi. Emigranci wsiadali potajemnie na statki rybackie, które odchodziły z Hawany przez morze, niby na półdź, a po drodze przybywając gdzieś do jakiegoś ustronnego wybrzeża zabierała ich oczekujących już emigrantów i to zwykło pod osłoną nocy. Atoli ich ryzyko było nieomalone. Można było stracić statek, zatopiony kułami amerykańskimi, jak to się już kilka razy zdarzało. Ale z drugiej strony sposobność zarobienia 500 dolarów na głowie i to od jakich 200 lub 300 emigrantów naraz, toteż gratka nie do pogodzenia. Stąd powstała tradycja. Najbardziej wrócić do

rybołówstwa, inni zuchwiali wyszli myślili coś innego.

W r. 1926 przybyłem do Matanzas z próbnym żołdkiem i obołalemi nogami w poszukiwaniu pracy. Znalazłem ją. Powna grupa węglarzy, mająca 8 - miesięczne kontrakty, wyjechała na mała wronkę rwaną „Piedras Chica” o 25 godzin jazdy okrętami od Kuby. Liczne jeziora tej wyspy roją się od kajmanów, które noga chętnie wylaza, aby polować na śpiących na ładzie ludzi. Ażeby im w ten przedkrozić, należy utrzymywać zawsze zapalone ogniska, a moje zadanie właśnie polegało na pilnowaniu ognia. Co tydzień przyjeżdżał żaglowiec, przywożący nam wodę i produkty spożywcze. Statek ten zawiązał tylko w dzień.

Otóż pewnej księżycowej nocy na ciemnych wodach pokazywał się żółtawe blaski żagla. Jeden z naszych psów zaczął szczekać. — Okręt! Wszyscy skooczyli na równe nogi. Straż pochwyciła strzelby.

Statek upiórów

Nie był to nasz statek. Zbliżał się on, zarzucił kotwice i wówczas ujrzeliśmy w brzozi dnia masę ludzi brodatych, niedane kobiety i wywiezione dzieci. Nasz dowódca wysłał ku nim barkę z uzbrojonymi ludźmi. Na tej barce przyciężono 5 - ciu ludzi z okrętu, a m. im. też ich starszego. Był to Portugalec. Tamci należeli do innych narodowości.

Dwóch miało rany na twarzy i ramiionach. Sam „wódz” miał głowę obwiązana.

— Chcieli nas zrucic na pozarocie rekinom, tymczasem rekiny ich zjadły — rzekł Portugalec szczerze żęby. Cztery inni ki-

wali głowę. My węglarze siedzieliśmy dookoła nich, nieśco dalej ze strzelbami na kolanach czuwała straż.

— Zwykle to tak było. — opowiadał nam przywódcą: emigranci spali na pokładzie, a o sromnej macie, sporządzonej ze sznurów, pod która były umieszczone stare sieci. Gdy statek osłabnie już oddalił się od wybrzeży Kuby, a był jednak jeszcze daleko od Florydy, żaglowca czekała na moment, kiedy emigranci zapadną w głęboki sen. Sen ten uławniono im jeszcze za pomocą dodawania do potraw środka nasennego. Zwykle zatruć się uważano za niebezpieczne, gdyż wyczuwano naraz nie jedli i wówczas zaimach by się wykryli. Tym, którzy się oparli działaniom środka nasennego wystarcyło uderzenie palca w głowie, aby nie krzyżeli w krytycznej chwili.

Na dany znak puszczonego w ruch dźwigi i cała sieć, na której znajdowała się mata z podręcznymi szła w górę. Gdy już była nad wodą stracono śpiących jak nęgalaki do morza. Rekiny, które towarzyszyły okrętowi, wiedziały dobrze, jaka ich czekała ucieka. Niedźwiedzi unikali w ten sposób spotkania z polcją morską i tanim kostem pozbywali się

swych podręcznych. Umarli milcząc. Wiedzieli reszta co to za statek i kto nim dowodzi.

Portugalec całkiem przypadkowo wykrył nędzny ten plan. Zauważywszy, że żaglowiec płył nie na wesełd a nie na północ, chciał stanąć przy sterze, przypuszczając, że sternik się myli. Na to mu odpowiedziano:

— Nam się nie spieszy, jedźcie my na wybrzeże.

— Od tej chwili miałem się na baczności — ciągnął Portugalec. — Miałem jeden dzień. Czytalem w spojrzeniach żalęgi, iż wiedziała o tem, co zasłał między mną a sternikiem. Ogarnął mnie ogromny strach i pod wpływem tego uczucia w pewnej chwili krzyknęłam: „Chęć mnie zabić, ja to wiem! Brońcie mnie — Tak, oni chcą nas wszystkich zabić, bo nie mogą nas wysadzić na ląd — odpowiedział jak eho jeden z mych towarzyszy.

Walka o życie.

Ta panika zarżliwa, która ogarnęła wkrótce całą naszą grupę, uratowała nas. Wprawdzie zginęło dwudziestu w zacieklej walce, jaka się wywiązała pomiędzy nami, a żaglowca, ale przynajmniej reszta uchroniła się przed rekinami. Emigranci będąc w znacznej przewadze zdolali wreszcie wciągnąć górę na marynarzami.

Ażeby się zasłonić przed kulami podnieśliśmy ową olbrzymią matę z zabójczą siecią pod nogi. Wybiliśmy potem żalęgi co do nogi. Został kapitan. Ścierzo to zawiesiliśmy potem na owę matę i tak dyndał przez kilka godzin między morzem a niebem, rozmyślając nad swoim losem i nad tem, który rekin nim będzie się rządził. Przedtem wypiewiał wszystko, co wiedział. Wreszcie powolutku, żeby mu nie zrobić krzywdy spuściłszy go do wody.

Cztery emigranci serdecznie się śmiali na wspomnienie tej przygody.

Jeden to wypadek, a ile takich o których nie wspominać dzieje! Zresztą w jakim czasie potem gorączka emigracyjna zmalała wskutek kryzysu.

Portugalec i jego towarzysze odjechali na Kubę. Zapewne zgłosili wszystko to władzom, a le nie alyszalom o tym wypadku więcej.

MTWYM NAJLEPSZYM PRZYJACIELEM
w potrzebie
będzie zawsze

KSIAZECZKA OSZCZEDNOŚCIOWA

Banco Holandes

ODDZIAŁ POLSKI

Centrala: Bme. Mitre 234
Buenos Aires
Filija: Corrientes 190

PEWNOŚĆ I DOBRY PROCENT

nie ziół nigdy oszczędności zanim się poinformujesz co do naszych specjalnych warunków.

SPRZEDAŻ KART OKRĘTOWYCH

po cenach bezkonkurencyjnych. Poinformuj się o naszych cenach zanim kupisz kartę okrętową.

Otwarte od 8.30 rano do 7-mej wieczór. W soboty od 8.30 do 12.30.

FRANCUSKIE KOMPANJE OKRĘTOWE

(Chargeurs Reunis — Sud Atlantique — Transports Maritimes)

WYGODNA PODRÓŻ Z EUROPY DO ARGENTYNY

Nowocześnie urządzonej okrętami:

Masilis — Campana — Florida —

Groix — Formose — Lipari

Wszelkie informacje w kwestji stanań o „AFIDAVITY” i sprzedaży KART OKRĘTOWYCH zwanych „DE LLAMADA” na przyjazd z Polski są chętnie udzielane przez

„NAVIFRANCE”

Compañías Francesas de Navegación

CALLE CORRIENTES 351 - 59

BUENOS AIRES

U. T. Retiro 31 — 4931

PODRÓŻE DO POLSKI

okrętami motorowymi i z Polski na warunkach NAJKORZYSTNIEJSZYCH

„ALCANTARA”

„ASTURIAS”

„ARLANZA”

„ALMANZORA”

„HIGHLAND PRINCESS”

„HIGHLAND BRIGADE”

„HIGHLAND PATRIOT”

„HIGHLAND MONARCH”

„HIGHLAND CHIEFTAIN”

— „DESEADO”

Co miesiąc odchodzi z Europy do Am. na przyjazd rodzin Poludniowej 5 okrętów

Oddział Polski

wyrobienia dokumentów, potrzebnych na sprowadzenie krewnych lub znajomych z kraju KART OKRĘTOWYCH, zw. de „LLAMADA”

W języku ojczystym udzielamy wszelkich informacji co do

MALA REAL INGLESA

Telefon: 31, Retiro 4711 — Telegramy: „OMARIUS”
Koncesjonowana przez rząd Polski Emigranci mogą skierować swoją korespondencję na stały adres:

ROYAL MAIL LINES, Ltda.

Reconquista 308

AGENTE EN ROSARIO
J. C. LEA — Santa Fe 1378.

PRZYSŁIJ NAM SWÓJ ADRES, A OTRZYMASZ 6 NUMERÓW OKAZOWYCH „GŁOSU POLSKIEGO”

Autor "Garsonki" maszeruje pod znakiem swastyki!

Wiktor Marguerite...
 Otóż ów Marguerite przekształcił się po wojnie w integralnego bezkompromisowego pacyfisty, jakkolwiek był synem generała, który padł pod Sedanem, zażęci propagować pojednanie Francji z Niemcami i rewizję traktatu wersalskiego.
 W styczniu 1926 r. wystosował t. zw. „Apel umiów”, podpisany przez zgórą 100 - tu Francuzów, literatów i polityków, w którym domaga się skreślenia artykułu 231 traktatu wersalskiego „jednostrojmnie obciążające państwa centralne winą za wybuch wojny”. W grudniu 1928 r. wydał nowy „Apel do zdrowego rozsądku”, w którym żąda bezwzględnej rewizji traktatów pokojowych.
 W związku z tą swoją działalnością — bez śmiecia i bez drugiego rozsadku — wydaje Marguerite znaczną ilość broszur polemicznych i memoriałów, w których rozwija swoje idee. W tych pismach pisarz francuski odśladnia się jako niedwuznaczny germanofil i wróg Polski.
 Prof. Wedkiewicz przytacza cytaty z rozmaitych pism. I tak: „Ojczyzna ludzka” — „Akoja fa szystemu polskiemu w Galicji Wschodniej”...
 W broszurce „Wstańcie żywi!” czytamy takie zdanie: „Przedej czy później korytarz gdański (!) stanie się zarzewiem wojny”, a na str. 27 narzeka na „zbyt obfite obdarowanie (!) Polski Piłsudskiego”.

W najnowszym dziele „Arysty des Briand”, wydanym na kilka tygodni przed śmiercią tego wielkiego pacyfisty, czytamy, że mniejszości niemieckie w Polsce i Gdańsk — grozą wybuchem wojny (!). W innym miejscu wnie krwawiąc rana (!) u berlińskiego boku. Żaden litero — wiec nie mógłby dosadnie się wyrazić, jak Marguerite, który pisze, że „ciężkim siekierą odłóżno Prusy Zachodnie od Wschodnich”.
 Tak więc zupełnie niedwuznacznie widzimy Marguerite w roli bojownika niemieckiego rewanku. Był on też odpowiedzialny za to, że „ciężkim siekierą odłóżno Prusy Zachodnie od Wschodnich”.
 Warto jeszcze zwrócić uwagę na tę biografię Arystydasa Brianda. Powstała ona za życia twórcy Leocarna i za jego wiedzy, a nawet z jego współpracą.
 Briand i Marguerite byli przyjaciółmi. Jest to charakterystyczne dla poznania samego Brianda.
 W tej biografii Marguerite nie oszczędza najwybitniejszych wodzów duchowych współczesnej Francji. I tak np. Poincaré, to „demon obłądy i podstęp”, podstępnie bez skrupułów i wstawił inicjator wojny — Poincaré la Guerre”. Joffre, to „wódz o prawidłowo funkcjonującym żółtku, ale o mózgu tymym i bez inicjatywy”.
 Zato brak słów pochwały dla „europejskiego” umysłu Stressemanna. Słusznie zauważa prof. Wedkiewicz, że książka ta ujawnia nie tylko sympatie samego

Najwięcej dostosowany do dzisiejszej generacji Najnowocześniejszy sposób leczenia

LECZENIE WSZYSTKICH PRZEWLEKŁYCH ZEWNĘTRZNYCH CHOROGB PRZEZ SPECJALISTĘ — LEKARZA LUB LEKARKE, BARDZO TANI I W MIESIĘCZNYCH RATACH, TYLKO W KLINICE „CANALE” — NAJNOWSZE ELEKTRYCZNE APARATY SYSTEMU PROF. ZANDER. REUMATYZM, KOLKĘ, ZEWNĘTRZNE I WEWNĘTRZNE CHOROBY LECZYMY SZYBKO I PEWNIENIE. — SPECJALISTA LEKARKA DLA CHOROGB KOBIECYCH: PERIODY, ZAPALENIE, NIE PŁODNOŚĆ, OPLAWY, CHRONICZNA NIEMOC ITD. NERWOWA NIEMOC, SŁABOŚĆ ITP. — PIERWSZA WIZYTA § 3.— MÓWI SIĘ PO POLSKU. — GODZINY PRZYJĘĆ OD 9 DO 12 I OD 3 DO 9 WIECZOREM. W NIEDZIELĘ I ŚWIĘTA OD 9 DO 12 W POŁUDNIE.

CLINICA CANALE

Kinesiterapia

LAVALLE 410

BUENOS AIRES

biografa nie „zdradza także z pewnością niejadną myśl, dotychczas ukrytą gloryfikowanego magistratu”.
AUTOMATY DO STRĘCZENIA MALZENSTW W AMERYCE.
 Prasa amerykańska ma emocjonujący temat do zacieklej polemiki. Chodzi o najnowszy wynalazek do szczęścia małżeńskie w drodze automatycznej. Na ulicach Nowego Jorku pojawiły się mianowicie pomyślowe automaty. Tymy ciekawych oglądają nowy wynalazek, który łączy pary małżeńskie za wrzuceniem za ledwie jednego dolara. Po obydwu stronach automatu wiszą dwie tablice, na których widnieją imiona kandydatek i kandydatów do stanu małżeńskiego, ich wiek i wszystkie bliższe informacje, a niekiedy nawet fotografia. Przed wrzuceniem dolara następuje aparat na żądany wiek, posag, charakter, imię itp. — taktura automatu oświetla względnie wszystkie tych danych los rozstrzyga i kandydat podda się szczytowej wyrokowi.

tychczasowe małżeństwo i chciała się przekonać, jak wyglądałby mężczyzna, któryby chciał się z nią ożenić. Podczas procesu roz wodowego wyszło na jaw, że do pomocy automatu ucieka się wiele młodych i ludzi żonatych, pragnących wypróbować swe szanse małżeńskie. Wobec tego odnośnie instancje zarządziły skasowanie swatających automatów we wszystkich stanach Ameryki.

niebezpieczeństwo, „serce młode — dzieje węgierskiej był razem z Polską”. Autor artykułu przypomina, jak Jan Oleksak, Kłomnan Wis, bracia Bobla, bracia Ga Jotwick, dr. Stefan i Koloman Ra czek przeprowadził agitację i że brali udział węgierski aby pójść na pomoc Warszawie.
OSTATNI BRAT AL CAPONA UWIEZIONY
 Z Chicago donoszą: Polieja tu tejsza prowadzi w dalszym ciągu pościgi za członkami rodziny osławionego „króla” przemytni — ków Al Capone. Jak wiadomo, sam Al Capone przebywa od dość dawna już w więzieniu, gdzie od sędu kary za sfalszowanie dat majtkowych w celu uniknięcia zbyt wysokiego wymiaru podatków. Młodszy jego brat, Raff, za to samo przestępstwo odsiaduje więzienie w Leavenworth, gdzie trudni się wypłataniem kresel.
 W tych dniach policja chięgo wska aresztowała ostatniego z groźnego rodu Caponów Mateusza. Owey na tego gangstera od bywały się dotąd bez żadnego wyniku. Nie można było znaleźć w nie oskarżyć go formalnie. Aż w końcu znaleziono jakiegoś sędziego, który zgodził się na u znanie Mateusza Capone za „włó czege”.

— Niedawno temu czytaliśmy w dzienniku „Pesti Naplo” artykuł prof. dr. W. Szabo, zajmujący się sprawą legionów polskich i rolę jaką odgrywali w wojnach obojczy Węgry. Nieście ty o tych legionistach Węgrzech nie pamięta się u nas i nie wspomina się o ich zasługach. Z takim prawdziwym stwierdzeniem należy, że wogóle stosunki braterskie węgiersko - polskie wiele u cierpiały w ostatnich czasach, o czym wspominał już poseł dr. Bajczy - Zieliński w parlamencie węgierskim. Nie można jednak pominać faktu, że dnia 3 sierpnia legionistów węgierskich urządził w Budapeszcie rozręsty bankiet na cześć bawięcego tu pułkownika Tadeusza Alt - Tarczyńskiego i literata dr. Czesława Łukaszewicza. Celem tego wieczoru było zapoznanie szerszych kół budapeszteńskich z działalnością legionów węgierskich.

W dalszym ciągu artykuł ten opisuje powstanie legionów i pier wsze zwycięstwa Piłsudskiego, następnie przypomina, jak W. L. Jaworski zalażył w Budapeszcie razem z Ferdynandem Miklossim specjalny komitet, który miał na celu stworzenie osobnego pułku z ochotników węgierskich. Ponieważ naczelna komenda armii nie zgodziła się na to, węgierscy ochotnicy wstąpili do legionów polskich i dostali się potem do niewoli, względnie do obozów internowanych razem z Polakami w Marmaros Seiget i w Huszt. Artykuł przypomina, że w r. 1920 kiedy Warszawa groziła

W chwili, gdy przedstawiciele władze pochwytili Mateusza Capone, ten broniąc się przed zarzutem włóczęgostwa, wydobyl z kieszeni całą paczkę banknotów 1.000 dolarowych. Sędzia, który nie dał się „zapląść” tym podstępem gangstera, odpowiedział spokojnie:
 — Właśnie dlatego, że ma pan zbyt wiele pieniędzy, skarzę pana za włóczęgostwo.

MONUMENTALNY POSĄG CHRYSYSTUSA KRÓLA NA ZBO CZACH MONTEBLANC.

Na zwozach Montblanc, niedaleko od Chamonix na wysokości 1500 m, nad poziomem morza stanowią wniesione olbrzymia statua „Chrystusa - Króla — Księcia Pokoju”. Monumentalny ten posąg będzie należał do rzędu największych pomników w świecie. Bedzie on miał wraz z swoim łbem 30 m. wysokości.

Klinika Prywatna

KT. 41-4985. AYACUCHO 1584. BUENOS AIRES

Administrador:
Dr. KOSTA WELJANOWICZ
ODDZIAŁ CHIRURGICZNY:
 Interwencja chirurgiczna bezpłatnie. Chorzy płaci tylko za łóżko i utrzymanie, lecz i to po cenach jak najprzystępniejszych. Jedyna klinika tego rodzaju w Buenos Aires. Codzienny przegląd chorego przez lekarza.
ODDZIAŁ WEWNĘTRZNY:
 Badanie chorego jak najdokładniejsze. Pokoje oddzielne, widne i słoneczne, od jednego do trzech łóżek. Ceny bardzo przystępne.
ODDZIAŁ WENERYCZNY:
 W powyższej klinice leczy się wszystkie choroby weneryczne, jak syfilis, tryper, tryper chroniczny, oraz wszystkie inne. Leczenie naukowe z pełną gwarancją całkowitego wyleczenia. Leczenie przy pomocy najmodniejszych i najnowszych aparatów, specjalnie sprowadzanych z Europy, które tam, zdobyły sobie powszechnie uznanie.
ODDZIAŁ DZIECIĘCY:
 Leczenie zawsze swe chore dzieci. Badanie i leczenie pewniejsze niż w jakimkolwiek innym miejscu.
LECZENIE WSZYSTKICH CHOROGB PRZY POMOCY SPECJALNYCH APARATÓW, NAJNOWSZEGO WYNAZASKU!
 Jeżeli nie jesteś pewny, że jesteś zdrow, przyjdź na poradę, umożliwi Ci to wczesniejsze rozpoznanie choroby i natychmiastowe za radzenie złemu, bez potrzeby porzucania pracy. Jeżeli okaże się tego potrzeba Komisja (Konayjuna) lekarska na miejscu, pod przewodnictwem właściciela tejże Kliniki.
Godziny Przyjęć:
 W dnia zwykcyjne od 2 do 8 wieczór. W dni święteczne i niedziele od 10 do 12 przed poł.

ESLI CHCESZ SIĘ DOWIEDZIEĆ, CZY KOMUS Z TWYCH NAJBLIŻSZYCH NIE WYRZĄDZONO KRZYWDY - CZYTAJ „GŁOS POLSKI”

TYLKO DO 7-go PAŹDZIERNIKA !!!

POD HASŁEM 2000 nowych prenumeratorów dla „GŁOSU POLSKIEGO”

WSZYSCY NASI CZYTELNICY, KTÓRZY DO 7-go PAŹDZIERNIKA OPLACĄ PÓŁRO
CZNĄ PRENUMERATĘ ZA „GŁOS POLSKI” WEZMĄ WSPÓŁUDZIAŁ W LOSO
WANIU

LOTERJI FANTOWEJ

NA KTÓRĄ ZŁOŻY SIĘ CAŁY SZEREG NADER CENNYCH FANTÓW (NAJMNIEJSZA WARTOŚĆ FANTU 10 PESOS);

MAJĄCE BYĆ ROZŁOSOWANE FANTY ODDZIENNIE PODAWANE BĘDĄ DO WIADOMOŚCI SZ. CZYTELNIKÓW W MIA
RĘ DEKLAROWANIA ICH PRZEZ OFIARODAWCÓW. CIĄNIENIE LOTERJI ODBĘDZIE SIĘ SYSTEMEM POWSZECH-
NIE PRAKTYKOWANYM, ZA PODSTAWĘ BIORĄC NUMERY, FIGURUJĄCE NA POKWITOWANIACH, POTWIERDZAJĄ-
CYCH ODBIÓR NALEŻNOŚCI ZA PRENUMERATĘ. W LOSOWANIU BIORĄ UDZIAŁ RÓWNIEŻ I CI PRENUMERATORZY
KTÓRZY NIE ZALEGAJĄ Z OPLATĄ PRENUMERATY.

DOTYCHCZAS ZADEKLAROWANE ZOSTAŁY NASTĘPUJĄCE FANTY:

1. — BIBLIOTEKAZKA KOMBINOWANA, SKŁADAJĄCA SIĘ ZE 100 TOMÓW (naukowe, beletrystyka i poezje) — OFIAROWANE PRZEZ KSIĘGARNIĘ "DOM POLSKI".
2. — BILET WOLNEGO PRZEJAZDU I-szą KLASĄ DO CORDOBY I Z POWROTEM (termin użycia — dowolny) — OFIAROWANE PRZEZ DYREKCJĘ KOLEJOWĄ FERROCARRIL CENTRAL ARGENTINO.
3. — ABONAMENT NA 39 WIZYT LEKARSKICH (bez określenia terminu) — OFIAROWANE PRZEZ Dra ALEJANDO ALPE BOWICZA, lek. chorób wenerycznych i kobiecych, calle CORRIENTES 3147, Capital.
4. — ABONAMENT NA 10 WIZYT LEKARSKICH (bez określenia terminu) — OFIAROWANE PRZEZ Dra S. SCHAVELSONA, lekarza chorób wewnętrznych, calle CHILE 1228, Capital.
5. — 1 GARNITUR MĘSKI (zrobiony na miarę) OFIAROWANY PRZEZ PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD KRAWIECKI p. t. "SASTREBIA CENTRAL" — calle PASTEUR 223, Capital.
6. — ABONAMENT DENTYSTYCZNY NA WYRWANIE 10 ZĘBÓW (bez bólu), 5 PLOMB EMALJOWANYCH i korona ZŁOTA 22 Kt., 5-cio KROTNE CZYSZCZENIE ZĘBÓW I 3 ZĘBY BIAŁE KAUCZUK — OFIAROWANE PRZEZ ZNANĄ PIERWSZORZĘDĄ KLINIKĘ DENTYSTYCZNĄ Dra KRUKOWSKIEGO, Av. PAVON 488, AVELLANADA, P. C. S.
7. — KSIĄŻECZKA OSZCZĘDNOŚCIOWA NA 50 PESOS — OFIAROWANA PRZEZ DYREKCJĘ BANKU POLSKA KASA OPIEKI P. K. O. — calle LEANDRO N. ALEM 484, BUENOS AIRES.
8. — ABONAMENT DENTYSTYCZNY: 3 plomb porcel., 3 korony złote 22 K., 3 plombi płyt., szczęka kancz. do 6 zębów, 3-krotne czyszczenie zębów i wyrwanie 2 zębów (bez bólu) — Ofiarowane przez KLINIKĘ POLSKĄ Dra M. WEINBERGA — OF. DENTYSTY FEDERACJI "DOM POLSKI", c. CORRIENTES 3770.
9. — ABONAMENT POLSKIEJ APTEKI "ZDROWIA" P. IGNACEGO FARBA calle LAVALLE 3100 — 6 maszynek do golenia "Auto Strop" w komplecie, 1 litr wody kolońskiej, 2 flaszki pół litrowe wody kolońskiej.
10. — BANCO COMERCIAL del PLATA, Av. de MAYO 652 — zaofiarował jedną czwartą karty okrętowej III kl. do Polski, względnie równowartość tejże w gotówce.
11. — FABRYKA WYROBÓW TYTONIOWYCH "PARTICULARES", Calle Monte Dinero 2751, wzbogaciła nasz dotychczasowy wybór fantów OZDOBNĄ SZKĄ TULĄ zawierającą 40 PACZEK DOSKONAŁYCH PAPIEROSÓW własnego wyrobu.
12. — JEDYNA POLSKA FABRYKA TOREBEK I PORTEFELI, "CASA BAILEINA BORENSKI" przy stacji P. Artolome Mitre 1849, zaofiarował pięć torebek damskich kompletnych własnego wyrobu z pierwszorzędnego materiału oraz jeden niesz. — maszynki skórkowej opr. wie. — dla Pań.
13. — CLINICA "CANALE" c. Lavalle 410, zgłosiła swój udział zaofiarowując osiem masażery elektrycznych, kompletnych, z ewentualną zamianą na kurację innych chorób

14.	27.
15.	28.
16.	29.
17.	30.
18.	31.
19.	32.
20.	33.
21.	34.
22.	35.
23.	36.
24.	37.
25.	38.
26.	39.
	40.

CZYTAJ W NASTE
PNYM N-RZE

CIĄNIENIE FANTÓW ODBĘDZIE SIĘ W OBECNOŚCI PP. MINISTRA RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ Dra WŁ. MAZURKIEWICZA, KONSULA K. KRACZKIEWICZA, PREZESA I SEKRETARZA FEDERACJI "DOM POLSKI" ORAZ PREZESÓW I SEKRETARZY POLSKICH TOWARZYSTW W NIEDZIELĘ DNIA 8-go PAŹDZIERNIKA 1933 ROKU O GODZINIE 4tej PO POŁUDNIU W LOKALU DOMU POLSKIEGO, c. San Jose 1451

PO CIĄNIENIU ODBĘDZIE SIĘ **Ojólna Zabawa Taneczna** Wejście na Zabawę **BEZPŁATNE**

NALEŻNOŚĆ ZA PRENUMERATĘ PROSIMY PRZESYLAĆ: W ZNACZKACH POCZTOWYCH (W LIŚCIE POLECONYM), "GIRO POSTAL" I "GIRO VALOR DECLARADO" NA ADRES: ADMINISTRACION DEL DIARIO "GŁOS POLSKI", CALLE SAN JOSE 1461, BUENOS AIRES. RÓWNIEŻ PRENUMERATĘ OPLACIĆ MOŻNA W NAJBLIŻSZYM Z POLSKICH TOWARZYSTW, WZGLĘDNIEM W ODDZIALE NASZEJ ADMINISTRACJI NA "RETRO" Calle LEANDRO N. ALEM 484. (w lokalu Patronatu Polskiego)

Wszyscy — Prenumeratorami „Głosu Polskiego”
Administracja

Bez odpowiedzi

W kwestji formalnej...
 Leez pytanie zostało bez odpowiedzi. Ogólna rozmowa urwała się ostatecznie.

ZONA UCZONEGO NIEMIEC - KIEGO SZUKA DOWODÓW „RASOWOŚCI” W POLSCE
 Z Białegostoku donoszą: Po u rzędach administracji i jej instancji i kancelariach parafjalnych na terenie województwa białostockiego uwija się obecnie pewna kobieta, która jest w bardzo kłopotliwej sytuacji. Jest to Rosjanka, która przed laty wyszła zażam za Niemca i wyjechała za nim do Rzeszy. Mąż jest jej ucezonym i obecnie ma otrzymać katedrę profesorską w Berlinie na wyższej uczelni. Stosownie je dnak do niemieckich przepisów musi on się wykazać czystością rasy zarówno swoją, jak i swej żony aż do trzeciego pokolenia. Dokumenty takie dostał już bez szczególnych trudności z archiwum berlińskiego, natomiast żona jego musiała wrócić do Polski i tutaj poszukiwać w różnych miejscowościach metryk chrztu swoich rodziców i przodków, co połączone jest z dużą stratą czasu i pieniędzy.

POLSKA NA KONGRESIE PRASY AKADEMICKIEJ W WENECJI
 W pałacu królewskim otwarta została wystawa międzynarodowa prasy akademickiej oraz kongres prasowy pod przewodnictwem Bellangera, który w przemówieniu inauguracyjnym podkreślił inicjatywę i wysiłki związku polskiego przy organizacji biura prasowego C. I. E. Polski dział wystawy należy do najbogatszych.
 Min oświadczył Ricci imieniem rządu włoskiego otworzył w Pałacu Dożów 15 - ty kongres C. I. E. w obecności księcia Savola Genova, brata i przedstawiciela króla Emanuela, 400 delegatów reprezentujących 24 kraje, delegacja polska pod przewodnictwem Terogianina w składzie 10 osób. Przemówił przez studentów fascystowskich Poli, przez konferencję Wollowe, Minister Ricci w przemówieniu inauguracyjnym zaznaczył zasługi zeszlorocznego prezesa Pożarskiego, 5 komisji rozpoczęło obrady.

Medicinal News

Posiada 12 poradni specjalnych obsługiwanych przez lekarzy dyrektorów.
ODDZIAŁ DLA MĘŻCZYZN
ODDZIAŁ DLA CHOROBY WENERYCYJNYCH
 Syfilis — Tryper
A B O N A M E N T Y — O D \$ 10 MIESIĘCZNI
ODDZIAŁ DLA KOBIEC
 Płuca, Suchoty, Serce, Żołądek, Wątroba, Jajniki wewnętrzne
 System nerwowy
 Porody, Macica, Jajniki, Pochwa, Mitrilis, Wagenity, Polipy
 Infekcje, Upławy i t. d.
 Reumatyzm, Zylaki: — nieboleśnie zastryki
 Hemoroidy: — Leczenie szybkości bez operacji
 Najbardziej nowoczesne sposoby leczenia
SPECJALNY ODDZIAŁ DLA DZIECI
 Oddział Sanatoryjny — Oddział Promieni X
 Oddział Elektryczności Lekarskiej. — Oddział Laboratorijny N.Y.
PORADY BEZPŁATNE — TANIE ABONAMENTY
 PRZYJĘCIA: od 9 — 12 i od 15 — 21. Niedziele od 9 — 12
 Mówi się po polsku i ukraińsku.

28 - Suipacha - 28

Obradował również 2 - gi kongres prawników.
ZAMIERZONE ZWIĘCIE O SMU KATEDR NA UNIWER SYTECIE JAGIELONSKIM.
 Jak się dowiadujemy, ministerstwo oświaty zawiadomiło uniwersytet Jagielloński o zamiarze zniiesienia ośmiu katedr po myśli art. 3 nowej ustawy akademickiej oraz o zamiarze utworzenia jednej katedry na wydziale teologicznym i zapytanie o zdanie Senatu U. J.
 Zniesione mają być katedry: na wydziale prawa: druga katedra ekonomii politycznej zajmowana przez prof. Heydla. Na wydziale lekarskim opróżniona przez prof. Wachholza katedra medycyny sądowej (pozostaje katedra prof. Olbrychta), oraz nadzwyczajna katedra chirurgii zajmowana przez prof. Glatza.
 Na wydziale filozoficznym wykupuje katedry filozofii i geografii katedra socjologii zajmowana przez prof. Bystronia, katedra historii i kultury, piastowana przez prof. Kota i trzecia katedra historii sztuki zajmowana przez prof. Pałaczewskiego.

W tymże kościele spożywa też tuż przed głównym ołtarzem zmarły w roku 1421 książę opolski i arcybiskup gnieźnieński Jan I. z przydomkiem „Kropidło”, brat panującego na Opolu księcia Władysława Opolskiego, który, jak wiadomo ufundował kościół na Jasnej Górze, dokąd przywózł z wyprawy wojennej Cudo wny Obraz Matki Boskiej Częstochowskiej z Rusi Czerwonej. Arcybiskup Jan ufundował kościół lek. św. Wojciecha na Górze w Opolu oraz powiększył znacznie szpital św. Wojciecha, który dzisiaj jeszcze istnieje pod nazwą St. Adalbert - Hospital.

W sprawie zawarcia tej transakcji, której wartość wyniosła by bardzo poważną sumę, ma udzielić się niebawem do Moskwy przedstawiciel zainteresowanej firmy.

MOŻLIWOŚĆ UZYSKANIA NOWEJ DOSTAWY ELEKTROTECHNICZNEJ DLA SOWIETÓW
 W związku z zamówieniem na dostawę dla Sowietów pierwszej partii silników elektrycznych, których wykonania podjęła się jedna z największych polskich fabryk tej branży, Agencja „Iskra” dowiaduje się, iż istnieje poważne możliwości nyskania przez polski przemysł elektro-

Ważniejsze zamówień sowiickich.
 Zgodnie z rozmowami, przeprowadzonymi w Moskwie przez przedstawicieli tej gąłczy przemysłu, przedmiotem nowej dostawy byłaby druga partja silników oraz generatorów, akumulatory i inne maszyny elektrotechniczne.
 W sprawie zawarcia tej transakcji, której wartość wyniosła by bardzo poważną sumę, ma udzielić się niebawem do Moskwy przedstawiciel zainteresowanej firmy.

UWAGA ROSARIO!
 Dr. LEWIN, dyplomowany w Niemczech specjalista dla chorób kobiecych i męskich.
PROMIENIE X.
 Mówi się po niemiecku, polsku, rusku etc.
 C. Mitre 923. Tel. 3070.

Kolonści z Kolonji "FRAM"

WBEZCENIE TYTUŁÓW WŁASNOŚCI
 Uprasa się tych, którzy kupili ziemię w kolonji "FRAM" a przebrwajających obecnie w Argentynie i którzy kupili lub mają prawo żądać tytułów własności, by mogli w najkrótszym czasie do tego biura lub porozumieć się z biurowie, byśmy mogli postąpić konieczne kroki dla wykończenia spisanja aktu notaryjnego.
 E. Stefan — Kolonizator, Calle Alsina 463 Bs. Aires

Profesor Doktor M. Carballo

Były suplent chorób skórnych i krwi
SPECJALISTA: Rzezanica, Syfilis, Choroby moczowe
PROMIENIE X, Analizy mocz i krwi
OPRĄDY \$ 3 — Codziennie od 9 — 12 i od 15 — 20.
 W sobotę porady darmo dla okazialci ogłoszenia
 Zamierzający: P. A. HERNAN. Mówi się polsku.
 LAVALLE 715, BUENOS AIRES

CLINICA DENTAL Calle Gurruchaga 237
Dentaduras artificiales

Reforzados e irrompibles desde	\$ 45
Reforzados de oro de 18 kts. desde	\$ 60
De oro 22 kts. desde	\$ 150
Sacar muelas sin dolor	\$ 2
Corona de oro 22 Kts. garantidos	\$ 10
Dientes fijos 22 kts. garantidos	\$ 15

CONSULTAS GRATIS
 Se atiende Martes y Sabado de 16 — 21 horas y Jueves de 14 — 19
 Precios especiales para obreros. Mencionando este aviso un descuento 5%. Los trabajos se hacen de material de mejor calidad.
 Se habla en polaco y ruso.
BUENOS AIRES CALLE GURRUCHAGA 237.

STARE ŚLADY POLSKOŚCI W OPOLU

GRÓB ARCYBISKUPA GNIEZNIENSKIEGO JANA I. KROPIDŁY
 Katowice. Przy gruntownym odnawianiu i zakładaniu przewodów dla centralnego ogrzewania w dotychczasowym kościele kuracjalnym św. Wojciecha na Górze w Opolu na Śląsku Niemiec kłiem natrafili robotnicy na groby z przed paruset lat. W jednym znajdowała się dobrze utrzymana trumna z dobrze zachowanymi zwłokami niewiasty. Suknie pośmiertne oraz klejnoty wskazywały się na zwłoki niewiasty polskiej ze stanu szlacheckiego, kolatorki i dobrodziejki kościoła. Znawcy oceniają grób na 250 lat wieku.

Jedyna Prawdziwa Polska Klinika Dentystyczna
 Upoważniona przez Departament Narodowy Zdrowia
Dyr. D-ra M. WEINBERGA
 ze Lwowa — Lekarza — Dentysty
 Pierwszy i jedyny Polak lekarz - dentysta dyplomowany przez Uniwersytet Argentyński.
CORRIENTES 3770
 U. T. 62 (Mitre) 6652
 Rwanie i leczenie zębów bez bólu. Sztuczne zęby z najlepszego materiału po cenach dostępnych. GWARANCJA DŁUGOLETNIA.
 Porady bezpłatnie. Przyjeżdżających z prow. zaliczamy się natychmiast.
 Godziny przyjęć od 1-szej do 9-jej wieczorem.
 W niedziele i święta od 9-jej do 12-jej.

KARTY OKRĘTOWE ZNACZNIE STANIAŁY INFORMACJE

Ca. CENTRAL EUROPEA
 469 SAN MARTIN 469

Maipu Pigall CASANOVA
WANCING MODNY Maipu 320

We wszystkich sekcjach: „TAXI GIRLS” ucząc tańczyć, spełniają nader ważną misję fizycznej kultury. Wybierz sobie swoją nau cyszczelkę. „Ticket” kosztuje \$ 0.30 i upoważnia do przetaczenia je dnej resecy. —

Wojna w Chaco

KONTRATAKI WOJSKA BOLIWIJSKIEGO
La Paz, 29 — Sztab generalny wojsła dnia następujący komunikat:

Na odcinku Bullo wykonaliśmy dziś kontratak przeciwko siłom nieprzyjaciela, który chciał wznowić przełamanie naszej linii. Nieprzyjacieli pod działaniem naszego skocznościanego ognia z moździerzy, porażeni pospiesznie swe poręcze i chwili, gdy nasza piechota musła się ruszyć do seturmu. Kilka naszych jed-

nostek wzięło udział w potyczce. Nieprzyjacieli pozostawili dużo karabinów, narzędzi, maszek gazowych i sprzętu różnego rodzaju.

Straty jego muszały być wyjątkowo silne na tym odcinku. Z jednej tylko kompanii znaleźliśmy ponad 60 trupów. Ponadto patrol nasze odkryły dwa cmentarze z licznymi świeżymi mogiłkami.

Na odcinku Rojas Silva starcia patroli.

TRAGICZNE POŁOŻENIE

OPIAR Z TAMPICO

Tampico, 29 — Tysiące osób nisko położonych polaci dolin rzek Tamesi i Pamoco od 6 dni żyją po drzewach i po dachach domów wśród niezliczonych niebezpieczeństw.

Taką relację otrzymano od inspekcji, która samoloty rządowe wykonywał nad okolicą dotkniętą huraganem.

W miasteczkach i wsiach prowincji San Luis de Potosi 6,000 osób odcynionych ze wszech stron woda, zimie z głodu.

W miejscowości Roventadero setki osób przebywają na dachach domów, mając wodę po pas. Lubić się dawali beznadziejnie sygnały, by im pomóc.

Sytuacja tych ludzi staje się coraz tragiczniejszą, gdyż woda jeszcze dalej idzie w górę.

MUZYKA POLSKA

Nowy Szymanowski. Z Warszawy donoszą nam: Karol Szymanowski wykonał nowe dzieło. Jest nim Litania na sola, chór i or-

kiestra. Fragmenty będą wykonane na otwarcie nowego sezonu Filharmonii warszawskiej dnia 6 października.

UWAGA!!
7.X. 1933 o godz. 20tej
B Or- Tipica X
kiestra 0 Arana
STRZELEC

Klub Bokserski przy Tow. Polskiem w Dock Sud c. Billinghurst 1767 urządza **ZAWODY BOKSERSKIE** połączone ze wspaniałą **ZABAWĄ TANECZNĄ** dnia 7. X. b. r. o godz. 20 w sali Tow. Polskiego c. Billinghurst 1767.

WALKI POKAZOWE

1. Gwiazdzinski II. przeciw	Kuniz III.
w. kogośia	w. kogośia
2. Kuniz II. "	Sorrano
w. lekka	w. lekka
3. Olasek "	Gwiazdzinski
w. średnia	w. średnia
4. Michalik "	Nowak
w. ciężka	w. ciężka
5. Mrosovski "	Maccagni
w. pół-średnia	w. pół-średnia

WALKI (Peless)

3 r. 2 - 1.	
6. Y. Guasso	M. Soto
w. lekka	w. lekka
5 r. 2 - 1.	
7. A. Tiritico	P. Acinelli
w. lekka	w. lekka

WALKA POKAZOWA

8. J. Pawlowski	A. Surubi.

BOKSERSKI KONKURS W PODNOSZENIU JAJ (na lyżeczce). — **KONKURS WALCA !!!** — **KONKURS TANGA !!!** — **KONKURS FOKTROTA !!!**

Zarząd

WSZYSCY NA BOX!!!

WSZYSCY NA BOX!!!

W JAKICH KRAJACH ISTNIEJE UBEZPIECZENIE NA WPADEK BEZROBOCIA

Międzynarodowe Biuro Pracy w Genewie opublikowało niedawno zestawienie, dotyczące ubezpieczenia na wypadek bezrobocia. Przynajmniej ubezpieczenia istnieje w następujących państwach:

Australia, Bułgaria, Niemcy, Wielka Brytania, Irlandia, Italia, Austria, Polska, Szwajcaria, i Rosja; dobrowolnie ubezpieczenia posiadają Belgia, Danja, Finlandja, Francja, Holandia, Norwegia, i Czechosłowacja. Przynajmniej ubezpieczenia było w wymienionych państwach w roku 1930 — 48.8 miliona, dobrowolnie ubezpieczonych — 2.8 miliona pracowników. Od roku 1919 do roku 1830, osza w ciągu 11 lat, wchoda liczba ubezpieczonych przeszła 10 - krotnie, z 5 - ciu do 50 - ciu zgoda milionów.

AKUSZERKA POLSKA

dypłomowana przez Uniwersytet w Buenos Aires
FILOMENA BENES BIEK
C. LIMA 1217

Przyjmuje codziennie od godz. 9 rano do 8 wieczorem

W niedziele cały dzień

Panie Polki mogą się zwracać z całym zaufaniem, będą przekramne, że zostane solidnie załatwione.
U. T. 23. B. Orden 3389

SKUTKI BOJKOTU W OKIEJ ZEGODNY

Donoszą z Berlina, że w wyjątkiem zgromadzenia rzywną Inji Hamburg, ryka dokonano zakazu zes towarzystwa Helldorzył, że będzie on odziane w dachu Helldorządowo - socjalistycznym.

Korespondent naszemu stany powzięte król i niemieckiego, celom spowodowanych bojkotem przez odrodziców, od politycznego.

GIELDA PIENIĄDZ

Notowania Banku Bunt ang. 124.00
dolar pol. 47.00
dolar am. 271.00
Franki fr. 165.00
rubel 15.00
marki niem. 96.00
nirjs braz. 22.00
liry włos. 21.00

W przekazie do Polki

Dolary w przekazie 100 złotych

WALKA PRZEZ

Przepr. 30 -

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

Wielkie

KUP SWĄ KARTĘ OKRĘTOWĄ I LLAMADÉ
w
Oficina de Pasajes Maritimos
Lavalle 502, róg San Martin, Bs. Aires
NAJLEPSZE OKRETY
Ułatwienia w spłacie od miesiąca do roku.

EXPRESSO LONDRES
Clas. Maritima

Jedynie za pośrednictwem tej kompanii podróże Pan bezpiecznie i tanio.
Ekonomiczne karty okrętowe do każdej miejscowości w Polsce.
CENY BEZKONKURENCYJNE.
Odwiataj nas a przekonasz się.
RECONQUISTA 389 U. T. 31 - 5786

Pierwsza Polska Apteka w Argentynie
ZDROWIE
Ignacio Faria, ze Lwowa. — LAVALLE 3100 esq. ANCHO RENA — U. T. 62 - 7267
Sprzedasz wszelkich polskich lekarstw po cenach przystępnych. Zamówienia lekarstw z prowincji załatwiamy w najkrótszym czasie. Gdzie nie mówią po polsku, tam nie jest A apteka Polska. Zastrzyki po cenach przystępnych. W porze o biadowej od g. 12 do 2 g. zamknięta. — Dla czytelników "Głosu Polskiego" 10 procent rabatu

Drukarnia DOMU POLSKIEGO
Wykonuje wszelkiego rodzaju roboty drukarskie Dla Towarzystw Polskich specjalnie dogodnie warunki
SAN JOSE 1451
U. T. 23. B. Orden 7947

DR. S. SCHAYELSON
SIEPIE KLINIKA SZPITALA MUSIZ
Po zwiedzeniu pierwszorzędną nowoczesną klinik w Paryżu, Berlinie i Warszawie, zaczyna od dziś przyjmować pacjentów osobliście w swej klinice. Choroby wewnętrzne, weneryczne, płuc, serca, żołądka, krwi, 6ca i przeciwciężenie wewnętrzne.
Przyjmuje w dniu powszednim od g. 14 do 16 i od 20, do 21, w dni dzisie i święta od 8 do 9 rano. Dla robotników znika w leczenia.
Rozmawia się po polsku, rusku, ukraińsku i litewsku.
c. CHILE 1228 U. T. 28 -

KLINIKA MEDYCZNA "ESLAVA"
Dyrektor: DR. ARNALDO A. BASSO.
Specjalność: **ELENORRAGJA - SYFILIS**
Specjalny gabinet dla Pań i chorób kobiecych.
Rozmawiać się można po polsku, rusyjsku i niemiecku.
SARMIENTO 1011, 4-te piętro. BUENOS AIRES
Tanie abonamenty — Ułatwienia w spłatach.

Jedyny Polski Zakład Fotograficzny w Villa Crespo
G. DUBOVIS — c. TRIUNVIRATO 673 (Pamiętajcie Triunvirato 673)
Wykonuje się prace artystyczne. Za okazaniem tegoszenia wielka znika cen.

ZAKŁAD KRAWIECKI
27 Uszyte ubrania Szyje ubrania według najnowszej mody z materiału krajowego i zagranicznego.
C. VIAMONTE 657.

KLINIKA DENTYSTYCZNA "Modelo"
Dyrektor: Dr. Muchnik
Szybkie leczenie i rwanie zębów bez bólu — Pora dy bezpłatnie.
SANTA FE 3311, BUENOS AIRES

TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY LEON FREYER
DYPLOMOWANY PRZEZ UNIWERSYTET W BUENOS AIRES
Tłumaczy wszelkiego rodzaju dokumenty prawne z języka polskiego na hiszpański i odwrotnie, Bezpłatnie, pełnomocnictwa, daje ślubny w języku wilym i załatwia wszelkie papiery szkolne po dzo niskich. — Przyjmuje od 12 - 14-tej i od 18 -

EMIGRANCI! Wstępście do szeregów — Federacji "DOM POLSKI"!